

ИНЖИЛ

МАТТАНЫҢ ХОШ ХАБАРЫ

1–НЖИ БАП

Иса Месихиң несил шежереси

¹ Бу китап Ыбрайымың оглы болан Давудың оглы Иса Месихиң несил шежере китабыдыр. ² Ыбрайым Ысхагың атасыды. Ысхак Якубың атасыды. Якуп Иуда ве онуң доганларының атасыды. ³ Иуда Тамарадан доглан Пересин ве Зерахың атасыды. Перес Хесроның атасыды. Хесрон Рамың атасыды. ⁴ Рам Аминадабың атасыды. Аминадап Нахшоның атасыды. Нахшон Салмоның атасыды. ⁵ Салмон Рахавдан доглан Боазың атасыды. Боаз Рутдан доглан Обедиң атасыды. Обед Ессәниң атасыды. ⁶ Ессе Давут патышаның атасыды. Давут Урияның аялындан болан Сүлейманың атасыды. ⁷ Сүлейман Рехавамың атасыды. Рехавам Абияның атасыды. Абия Асаның атасыды. ⁸ Аса Ехошафатың атасыды. Ехошафат Ёрамың атасыды. Ёрам Узияның атасыды. ⁹ Узия Ётамың атасыды. Ётам Ахазың атасыды. Ахаз Хизкияның атасыды. ¹⁰ Хизкия Манашәниң атасыды. Манаше Амоның атасыды. Амон Ёшияның атасыды. ¹¹ Ёшия Бабыл сүргүни вагтында доглан Ехонияның ве онуң доганларының атасыды. ¹² Ехония Бабыл сүргүнинден соң доглан Шеалтиелиң атасыды. Шеалтиел Зерубабелиң атасыды. ¹³ Зерубабел Абихудың атасыды. Абихуд Элякимиң атасыды. Эляким Азорың атасыды. ¹⁴ Азор Садокың атасыды. Садок Ахимың атасыды. Ахим Элихудың атасыды. ¹⁵ Элихуд Элиязарың атасыды. Элиязар Маттаның

атасыды. Маттан Якубың атасыды. ¹⁶Якуп Меръемин адамсы Юсубың атасыды. Меръемден хем Месих дийлен Иса догулды. ¹⁷Шейлеликде, Ыбрайымдан Давуда ченли болан несиллер жеми он дөрт аркадыр. Давутдан Бабыл сүргүнине ченли хем он дөрт, Бабыл сүргүнинден Месихе ченли хем он дөрт аркадыр.

Иса Месихиң доглушы

¹⁸Иса Месихиң доглушы шейле болды: Онун эжеси Меръемин Юсуп билен адаглыка, бири-бирлери билен ясыкдаш болмазларындан өң, Мукаддес Рухдан гөврели боланлыгы эшгәр болды. ¹⁹Онун адамсы Юсуп бир догры адам болансоң, оны утанжа гоймак ислемән, яшырынлык билен бошатмагы йүрегине дүвди. ²⁰Эмма ол бу затлар хакда ойланып йөркә, Реббин бир перишдеси онун дүйшүне гирип: «Эй, Давут оглы Юсуп! Сен Меръеми өзүңе аяллыга алмақдан горкма, чүнки онун гөвресинде дөрән зат Мукаддес Рухдандыр. ²¹Ол бир Огул дограр, сен Онун адына Иса дакарсың, чүнки Ол Өз халкыны гүнәлеринден халас эдер» дийди. ²²Буларың хеммеси Реббин пыгамбер аркалы айдан шу сөзүниң ерине етмеги үчин болды: ²³«Ине, бир гыз гөврели болуп, бир огул дограр, Онун адына Эммануел дакарлар». Бу – «Худай бизиң билендир» диен маныны берйәр.

²⁴Юсуп укудан оянанындан соң, Реббин перишдесиниң табшырышы ялы, аялыны алды. ²⁵Аялы илкинжи оглуны* догурияңча, онун янында ятмады, чаганың адына болса Иса дакды.

2–НЖИ БАП

Мунечжимлериң гелмеги

¹Хиродес патышаның заманында Яхуданың Бейтуллахам шәхеринде Иса энеден догланында, ине, Иерусалиме

* 1:25 *Илкинжи оглуны* — иң гадымы голязмаларда: «бир огул».

гүндогардан мүнечжимлер гелип: ² «Ехудыларың Патышасы болуп доглан ниреде? Биз гүндогарда Онуң йылдызыны гөрүп, Оңа сежде этмөге гелдик» дийдилер. ³ Муны эшидип, Хиродес патыша ве онуң билен бирликде тутуш Иерусалим галагоплуга дүшди. ⁴ Ол әхли баш руханылары, халкың канунчыларыны йыгнап, олардан Месих ниреде догулмалы дийип сорады. ⁵ Олар шейле жогап бердилер: «Яхуданың Бейтуллахамында, чүнки пыгамбер аркалы шейле язылыпдыр: ⁶ „Эй, Яхуда үлкесиндәки Бейтуллахам, сен Яхуда хөкүмдарлары арасында асла иң кичиси дәлсиң. Чүнки халкым Ысрайыла чопанчылык этжек Хөкүмдар сенден чыкжақдыр“».

⁷ Онсоң Хиродес мүнечжимлери яшырын янына чагырып, йылдызың хачан гөрненини чинтгәп сорады. ⁸ «Барың, чага хакда ягшыжа сораг-идег эдиң, тапаңызда маңа хем хабар берин, мен хем барып, Оңа сежде этжек» дийип, олары Бейтуллахама иберди. ⁹ Олар патышаны диңләп, ёларована болдулар. Ине, гүндогарда гөрөн йылдызлары өңлерине дүшүп, чаганың болан ериниң үстүне гелип дурды. ¹⁰ Олар йылдызы гөрүп, жуда бегендилер. ¹¹ Өе гирип, чага билен әжеси Меръеми гөрдүлөр. Дызларына чөкүп, Оңа сежде этдилер-де, хазыналарыны ачып, алтын, ладан ве мүр совгат бердилер.

¹² Хиродесиң янына өврүлмезлик хакда дүйш үсти билен дуйдурыш берленсоң, олар өз юртларына башга ёл билен гайтдылар.

Мүсүре гачыш

¹³ Мүнечжимлер угранларындан соң, Реббиң бир перишдеси Юсубың дүйшүне гирип: «Тур, чага билен әжесини ал-да, Мүсүре гач, саңа айдянчам шол ерде гал, чүнки Хиродес чаганы өлдүрмек үчин Оны агтаржак болуп йөр» дийди. ¹⁴ Юсуп турды-да, чага билен Онуң әжесини алып, гиже Мүсүре гитди. ¹⁵ Реббиң пыгамбер аркалы: «Мен Оглумы Мүсүрден чагырдым» дийип айданы ерине етер ялы, Хиродесиң өлүмине деңеч шол ерде галды.

Огланларың өлдүрилмеги

¹⁶ Мүнечжимлерин алданыны биленсоң, Хиродес гаты гахарланып, Бейтуллахама ве онуң этрабындакы әхли обалара адам иберди-де, мүнечжимлерден сорап аныклан вагтында болан огланларың ики яшлысына ченли хеммесини өлдүртди. ¹⁷ Шейлеликте, Еремия пыгамбер аркалы айдылан шу сөз ерине етди: ¹⁸ «Рамадан бир сес эшидилди, агы ве чуң матам сеси. Чагалары үчин аглаян Рахел өзүне теселли берилмегини ислемайәр, чүнки олар ёк».

Насыра өврүлиш

¹⁹ Хиродес өленде, Реббиң бир перишдеси Мүсүрде Юсубың дүйшүне гирип: ²⁰ «Тур, чага билен Онун эжесини ал-да, Ысрайыл юрдуна гайт, чүнки чаганың жанының кастына чыканлар өлди» дийди. ²¹ Ол турды, чагадыр эжесини алып, Ысрайыл юрдуна гайтды. ²² Йөне Археласың өз атасы Хиродесиң ерине Яхуданың патышасы боланыны эшидип, ол ере бармага горкды, дүйш билен дуйдурыш берленсоң болса, Желиле этрапларына ёла дүшди. ²³ Гелип, Насыра диен бир шәхерде месген тутды, шейдип, пыгамбер аркалы: «Она насыралы дийлер» дийип айдылан сөз ерине етди.

3—НЖИ БАП*Яхяның вагзы*

¹ Шол гүнлерде Яхуданың чөлүнде вагыз эдип, чокундырыжы Яхя пейда болды. ² Ол: «Тоба эдин, чүнки Гөгүн Патышалыгы голайлады» диййәрди. ³ Себәби ол Ишя пыгамберин: «Чөлде гыгыряның сеси: „Реббиң ёлуны тайярлаң, Онуң ёдаларыны догрулаң“ диййәр» диенидир.

⁴ Яхяның дүе йүнүнден гейими, билинде гайыш гушагы барды, иймити болса ябаны бал билен чекиртгеди. ⁵ Шонда Иерусалим, тутуш Яхуда ве бүтин Иордан этрабы онуң янына энди. ⁶ Олар гүнәлерини боюн алярдылар, Яхя хем

олары Иордан дерясында чокундырды. ⁷ Яхя көп фари-сейлерин ве саддукейлерин-де чокундырылмага гелйән-диклерини гөрүп, олара шейле дийди: «Эй, алахөврэнлер несли! Гелжек газапдан гачмагы сизе ким салгы берди? ⁸ Инди тоба мынасып хасыл бериң. ⁹ Ичиңизден: „Бизин атамыз Ыбрайымдыр“ дийип ойланман. Чүнки мен сизе айдярын, Худай бу дашлардан-да Ыбрайыма перзент ярат-магы башаряндыр. ¹⁰ Палта эййэм агачларың дүйбүнде ятыр: онат миве бермейән агач кесилип, ода ташланар. ¹¹ Мен сизи тоба үчин сув билен чокундырярын, йөне менден сонра Гелжек менден хас гүйчлүдир. Мен Онун чарыкла-рыны гөтермәге-де мынасып дәлдириң. Ол сизи Мукадес Рух хем-де от билен чокундырар. ¹² Онун күреги элиндедир. Ол харман ерини сүпүрип, бугдайы Өз аммарына йыгнап, саманы сөнмез отда якар».

Иса чокундырыляр

¹³ Онсоң Иса Яхя тарапындан чокундырылмак үчин, Желиледен Иордана, Яхяның янына гелди. ¹⁴ Эмма Яхя Оны саклап: «Мени Сен чокундырмалы велиң, Сен мениң яныма гелйәрсинми?» дийди. ¹⁵ Иса оңа: «Хәзир, гой, шейле болсун, чүнки бизе хак зады бержай этмек ярашян-дыр» дийип жогап берди. ¹⁶ Иса чокундырылып, деррев сувдан чыкды. Ине, Гөк ачылды, Ол Худайың Рухуның кепдери кимин Өз үстүне инип гелйәнини гөрди. ¹⁷ Шон-да Гөкден бир сес: «Бу Мениң сөйгүли Оглум. Мен Ондан көп разыдырын» дийди.

4—НЖИ БАП

Иса сыналяр

¹ Онсоң, Рух Исаны иблисин сынамагы үчин, чөле экитди. ² Иса кырк гиче-гүндизләп ораза тутансоң ажык-ды. ³ Сынагчы янына гелип, Оңа: «Сен Худайың Оглы болсаң, шу дашлар чөрек болсун дийип буюр» дийди.

⁴ Эмма Иса: «Адам дине бир чөрек билен дәл-де, эйсем, Худайың агзындан чыкан хер бир сөз билен хем яшаяндыр дийип язылгыдыр» дийип жогап берди.

⁵ Онсоң иблис Оны мукаддес шөхере гетирип, ыбадатхананың күңресинде отуртды-да, ⁶ Оңа шейле дийди: «Сен Худайың Оглы болсаң, Өзүңи ашак зың. Себәби: „Ол Өз перишделерине Сен хакда буйрук берер, олар аягың даша дегәймесин дийип, Сени эллеринде гөтерерлер“». ⁷ Иса оңа: «„Өз Худайың Ребби сынама“ дийип-де язылгыдыр» дийди.

⁸ Иблис ене Исаны әпет белент дага элтди, дүниәниң бүтин патышалыкларыны, оларың шан-шөхратыны гөркезип, ⁹ Оңа: «Дыза чөкүп, маңа сежде этсең, мен шу затларың хеммесини Саңа берейин» дийди. ¹⁰ Шонда Иса оңа: «Янымдан айрыл, шейтан! „Өз Худайың Реббе сежде эт, дине Оңа гулдук эт“ дийип язылгыдыр» дийди. ¹¹ Онсоң иблис Оны терк эдип гитди. Перишделер гелип, Оңа хызмат этдилер.

Иса Хош Хабары ыглан этмәге башлаяр

¹² Иса Яхяның тутуларыны эшиденде, Желилә гитди. ¹³ Ол Насырадан айрылып, Зебулун ве Нафталы этрабына барды, деңиз якасында болан Капернаумда мекан тутды. ¹⁴ Шейдип, Ишая пыгамбер аркалы айдылан шу сөзлер ерине етди:

¹⁵ «Зебулун юрды ве Нафталы юрды,
Иорданың аңырсында,
Деңиз якасындакы ёлда,
Миллетлериң Желилесинде,
¹⁶ Гараңкыда отуран халк
Бир улы ышык гөрди.
Өлүм юрдунда ве көлегесинде
Отуранлара ышык ялпылдады».

¹⁷ Шондан соң Иса: «Тоба эдин, чүнки Гөгүң Патышалыгы голайлашды» дийип, вагыз этмәге башлады.

Иса илкинжи шәгиртлерини сайлая

¹⁸ Ол Желиле көлүнің якасындан гечип барярка, ики доганың — Петрус дийилйән Симун билен доганы Андреясың деңзе торларыны зыңып дуранларыны гөрди. Олар балыкчыдылар. ¹⁹ Иса олар: «Мениң ызыма дүшүң, Мен сизи ынсан тутян балыкчылар эдейин» дийди. ²⁰ Олар-да деррев торларыны ташлап, Онуң ызына дүшдүлер. ²¹ Иса ол ерден өнрәк гиденсоң, башга бир ики доганың — Зебедейиң оглы Якуп билен онуң доганы Яхяның өз какалары Зебедей билен гайыкда торларыны бежерип отуранларыны гөрүп, олары чагырды. ²² Олар хем деррев гайыкдыр какаларыны ташлап, Онуң ызына дүшдүлер.

Иса улы мәрекә хызмат эдйәр

²³ Иса Желиләнің хер тарапына айланып, ол ерлердәки синагогаларда сапак берерди. Патышалыгың* Хош Хабарыны вагыз эдерди, халкың арасындакы хер хили сыркавлары, хассалары бежерерди. ²⁴ Онуң ат-овазасы бүтин Сирия яйрады, дүрли сыркавлыгы, кесели бар хассалары, жыңлы, тутгайлы ве отуралары Онуң янына гетирдилер, Ол хем олары сагалтды. ²⁵ Желиледен, Декаполистен, Иерусалимден, Яхуда ве Иорданың аңырысндан улы мәрекелер Онуң ызына дүшди.

5—НЖИ БАП*Хакыкы багтлылык*

¹ Иса мәрекәни гөрүп, дага чыкды, отуранында шәгиртлери Онуң янына гелдилер. ² Ол сөзе башлады, олар сапак берип, шейле дийди: «³ Рухы гарыплар багтлыдыр, чүнки Гөгүң Патышалыгы оларыңкыдыр. ⁴ Яслылар багтлыдыр, чүнки олар гөвүнлик берлер. ⁵ Юмшак адамлар

* 4:23 *Патышалыгың* — Худайың Патышалыгыны аңладяр.

багтлыдыр, чүнки олар ери мирас аларлар. ⁶Догрулыга ажыгып-сувсанлар багтлыдыр, чүнки олар доюп-ганарлар. ⁷Рехимлилер багтлыдыр, чүнки олара рехим эдилер. ⁸Йүреги пәклер багтлыдыр, чүнки олар Худайы гөрерлер. ⁹Парахатлык дөредйәнлер багтлыдыр, чүнки олара Худайың огуллары дийлер. ¹⁰Догрулык угрунда ызарлананлар багтлыдыр, чүнки Гөгүң Патышалыгы оларыңкыдыр. ¹¹Мен зерарлы сөгүлен, ызарланан, нәхак ере хер хили гыбатыңыз эдилен махалы сиз багтлысыңыз! ¹²Шат болуң, бегениң, Гөкде алжак сылагыңыз улудыр, чүнки сизден өңки пыгамберлер-де шейле ызарландылар».

Дуз ве ышык

«¹³Сиз ериң дузусыңыз, эмма дуз тагамыны йитирсе, ол нәме билен дузланар? Дашарык ташланмакдан ве аяк астында депеленмекден башга хич бир зада ярамаз. ¹⁴Сиз дүйәниң ышыгысыңыз. Дагың депесинде гурлан шәхер гизлин галып билмез. ¹⁵Чыраны якып-да, габың ашагында гойман, чыраданың үстүнде гойяндырлар, шонда ол өйдәкилериң хеммесине ышык берйәндир. ¹⁶Сизиң ышыгыңыз адамларың өңүнде шейле бир парласын велин, олар говы ишлериңизи гөрүп, Гөкдәки Атаңызы шөхратландырсынлар».

Мукаддес Канун

«¹⁷Мени Мукаддес Кануны я пыгамберлериң язгыларыны бозмага гелендир өйтмәң. Мен бозмага дәл-де, олары бержай этмәге гелдим. ¹⁸Чүнки сизе догрусыны айдырын, Гөк билен ер гечип гидйәнчә, әхли зат бержай болянча, Кануның бир харпы-да, бир нокады-да кемелмез. ¹⁹Муна гөрә, ким шу иң кичи табшырыклардан бирини бозса ве шейле этмеги өвретсе, Гөгүң Патышалыгында иң кичи сайылар. Эмма ким булары бержай этсе ве өвретсе, ол Гөгүң Патышалыгында улы сайылар. ²⁰Чүнки Мен сизе айдырын: догрулыгыңыз канунчыларыңкы

билен фарисейлериңкиден артык болмаса, Гөгүң Патышалыгына асла гирмерсиңиз».

Гахар ве жєнаят

«²¹ Сиз гадымкылары: „Адам өлдүрмө, ким адам өлдүрсө, хөкүмө сезевар болар“ дийленини эшиденсиңиз. ²² Эмма Мен сизе айдярын: өз доганына нөхак гахарланан киши хөкүмине сезевар болар. Ким өз доганына „Рака“* дийсе, межлисид хөкүмине сезевар болар. Ким „Самсык“ дийсе, довзахың одуна сезевар болар. ²³ Шонуң үчин гурбаныңы гурбанлык эдилйән ере алып баранында, доганың сенден өйке-кинесиниң бардыгы ядыңа дүшсө, ²⁴ гурбаныңы шол ерде, гурбанлык эдилйән ериң өңүндө гой-да, гидип өнүрти доганың билен барлыш, онсоң гелип гурбаныңы багыш эт. ²⁵ Давагәриң билен энтөк ёлдакаң деррев яраш, давагәриң сени каза, казы хем сени гаравула берип, зындана салаймасын. ²⁶ Саңа догрусыны айдярын, иң соңкы көпүги төлейәнчөң, ол ерден чыкмарсың».

Зына ве талак

«²⁷ Сиз: „Зына этме“ дийленини эшиденсиңиз. ²⁸ Мен велин сизе диййәрин, бир аяла азгын небис билен бакан адам өз йүрегинде эийәм онуң билен зына эдендир. ²⁹ Саг гөзүң сениң гүнә этмегиңе себәп болса, оны оюп чыкар-да ташла, саңа бир сынаң ёк болмагы бүтин гөврәң довзаха зыңылмагындан говудыр. ³⁰ Саг элиң сениң гүнә этмегиңе себәп болса, оны кес-де ташла, саңа бир сынаң ёк болмагы бүтин гөврәң довзаха гитмегинден говудыр. ³¹ Шейле хем, „Ким аялыны гойберсе, оңа талак хатыны берсин“ дийлендир. ³² Мен велин сизе диййәрин, зынадан башга себәп билен аялыны айыран адам онуң зына этмегине себәп боляндыр. Айрылан аяла өйленен-де зына эдйәндир».

* 5:22 *Рака* — акмак, акылсыз.

Ант ичмек

«³³ Сиз ене-де гадымкылар: „Ялан ере ант ичме, антларыны Реббин өңүнде бержай эт“ дийленини эшиденсиниз. ³⁴ Мен велин сизе асла ант ичмәң диййәрин – Гөкден ант ичме, чүнки ол Худайың тагтыдыр. ³⁵ Ерден ант ичме, чүнки ол Онуң аякларының басганчагыдыр. Иерусалимден ант ичме, чүнки ол бейик Патышаның шәхеридир. ³⁶ Өз башыңдан хем ант ичме, себәби сен онуң бир гылыны-да ак я гара эдип билйән дәлсин. ³⁷ Сизиң – „Хава“ диен сөзүңиз „Хава“, „Ёк“ диениңиз „Ёк“ болсун. Мундан артыгы иблистендир».

Гөзе гөз, дише диш

«³⁸ Сиз: „Гөзе – гөз, дише – диш“ дийленини эшиденсиниз. ³⁹ Мен велин сизе диййәрин, ямана гаршы дурма. Гайта, ким сениң саг яңагыңа урса, ол яңагыңы-да оңа өвүр. ⁴⁰ Сениң билен давалашып көйнегиңи алжак боляна донуңы-да бер. ⁴¹ Ким сени өзи билен бир чакрым ёл йөрәмәге межбур этсе, онуң билен ики чакрым ёл йөре. ⁴² Саңа дилег салана бер, карз дилежек боляндан йүзүңи өвүрме».

Душманларыңызы сөйүң

«⁴³ Сиз: „Гоңшыңы сөй, душманыңы йигрен“ дийленини хем эшиденсиниз. ⁴⁴ Мен велин сизе диййәрин, Гөкдәки Атаңың огуллары болар ялы, душманларыңызы сөйүң, өзүңизе гаргаянлара алкыш оқаң, йигренйәнлере ягшылык эдиң, сизе зулум эдйәнлер, сизи ызарлаянлар үчин дога эдиң. ⁴⁵ Чүнки Гөкдәки Атаңыз Өз Гүнүни яманларың хем, ягшыларың хем үстүне догуряр, ягмырыны догруларың хем, эгрилериң хем үстүне ягдыряр. ⁴⁶ Сиз өзүңизи сөййәнлери сөййән болсаңыз, онда нәме сылагыңыз болар? Салгыт йыгнаянлар-да шейле этмейәрми? ⁴⁷ Диң өз гардашларыңыза салам берйән болсаңыз, онда, нәме

артыкмач иш эдйәрсиниз? Миллетлер-де шейле этмейәрми? ⁴⁸Шейлеликте, Гөкдәки Атаңызың кәмил болшы ялы, сиз-де кәмил болуң».

6–НҖЫ БАП

Гарыплара ярдам

«¹Сак болун, этжек догры ишлериңизи гөз үчин адамларың өңүнде этмән, ёгса, Гөкдәки Атаңыздан алжак сылагыңыз болмаз. ²Шонуң үчин, садака беренинде икийүзли адамларың ил арасында тарыпланжак болуп, синагогаларда, көчелерде эдиши ялы, өңүнде сурнай чалдырма. Сизе догрусыны айдярын, олар өз сылагларыны эййәм аландырлар. ³⁻⁴Садакаң гизлин болар ялы, беренинде саг элин нәме эдйәнини сол элин билмесин. Гизлинликте эдилени гөрйән Атаң саңа оны ачык гайтарып берер».

Дога

«⁵Дога эденинде икийүзлүлер ялы болма, чүнки олар гөз үчин синагогаларда, көче бурчларында дуруп дога этмеги халаярлар. Мен сизе догрусыны айдярын, олар өз сылагларыны эййәм аландырлар. ⁶Эмма сен дога эденинде, өз отагыңа гирип, гапыны яп-да, гизлинликдәки Атаң дога эт. Гизлинликте эдилени гөрйән Атаң саңа оны ачык гайтарып берер. ⁷Сиз дога эдениңизде миллетлер ялы, бош сөзлери гайталап дурман, чүнки олар көп сөзлемек билен эшидилерис өйдйәрлер. ⁸Олар ялы болман, чүнки Атаңыз сизе нәмелериң gerekдигини, Ондан дилемәнкәңиз билйәндир. ⁹Шонуң үчин, шейле дога эдин:

„Эй, Гөкдәки Атамыз! Адың мукадес болсун.

10 Патышалыгың гелсин.

Гөкде болшы ялы,

Ерде-де Сениң ислегиң амала ашсын.

11 Гүнделик чөрегимизи

Бизе шу гүн бер.

- 12 Бизе яманлык эдйәнлеринъ языкларыны
гечишимиз ялы,
Сен-де бизиң языкларымызы геч.
- 13 Бизи сынага салма, бизи иблистен халас эт.
Чүнки патышалык, гудрат ве шөхрат
Эбедилик Сениңкидир. Омын“.
- 14 Сиз адамларынъ языкларыны багышласаңыз, Гөкдәки
Атаңыз хем сизиң языкларыңыз багышлар. 15 Адамларынъ
языкларыны багышламасаңыз, Атаңыз хем сизиң языка-
рыңыз багышламаз».

Ораза

«16 Ораза тутаныңызда икийүзлүлер ялы йүзүнизи чыт-
ман, чүнки олар адамлара ораза тутяныны гөркезжек
болуп, йүзлерини чытырлар. Сизе догрусыны айдярын,
олар өз сылагларыны эййәм аландырлар. 17-18 Эмма сен
ораза тутанында адамлара дәл-де, гизлинликдәки Атаңа
ораза тутяныны гөркезер ялы, башыңа яг чал, йүзүни юв.
Гизлинликде эдилени гөрийән Атаң саңа оны ачык гайта-
рып берер».

Гөкдәки хазыналар

«19 Ер йүзүнде өзүнизе хазына йыгнаман, бу ерде гүе
билен пос иййәндир, бу ере огрулар гирип огурлаяндыр.
20 Өзүнизе Гөкде хазына йыгнаң, ол ерде не гүе, не пос
иййәндир, не-де огрулар гирип огурлаяндыр. 21 Хазына-
ңыз ниреде болса, йүрегиңиз хем шол ерде болар. 22 Беде-
ниң чырасы гөздүр. Гөзүң саг болса*, бүтин бедениң хем
ягты болар. 23 Гөзүң шикесли болса**, бүтин бедениң га-
раңкы болар. Шейлелик билен, эгер сендәки ышык гараң-
кы болса, ол гараңкы нәхили гойы болар! 24 Хич ким ики
хожайына хызмат эдип билмез, чүнки я бирини йигренип,

* 6:22 *Гөзүң саг болмак* — сахы болмак.

** 6:23 *Гөзүң шикесли болмак* — гысанч болмак.

ол бирини сөөр, я-да бирине вепалы болуп, ол бирини эс-гермезлик эдер. Сиз-де хем Худая, хем-де маммона* хызмат эдип билмерсиңиз».

Гайгы этмәң

«²⁵ Мунуң үчин сизе дийәрин, нәме ийип, нәме ичериң дийип, жаныңызы, нәме геерин дийип, тениңизи гайгы этмәң. Жан иймитден, тен эгин-эшикден ёкары дөлмидир? ²⁶ Гөгүң гушларына середин, олар не экйәрлер, не орярлар, не-де аммарлара үйшүрйәрлер. Гөкдәки Атаңыз онда-да олары иймитлендирийәр. Сиз олардан гымматлы дөлмисиңиз? ²⁷ Сизиң хайсы бириңиз алада эдип, өз боюңызы тирсек бойы артдырып билийәрсиниз? ²⁸ Нәме үчин эгин-эшик хақда гайгы эдйәрсиниз? Мейдан лилияларының өсүшине середин: олар не зәхмет чекйәрлер, не-де йүп эгирийәрлер. ²⁹ Эмма сизе дийәрин, Сүлейман хем өзүниң бүтин шан-шөхратында буларың бири ялы-да гейинмәнди. ³⁰ Йөне шу гүн болуп, эртир ожага ташланян мейдан отуны Худай шейле гейиндирийән болса, сизи ондан хас артык гейиндирмезми, эй, иманы азлар? ³¹ Шоңа гөрә, „Нәме иерис?“, „Нәме ичерис?“, „Нәме геерис?“ дийип, гайгы этмәң. ³² Бүтин бу затлары башга миллетлер агтарярлар, йөне Гөкдәки Атаңыз бу затларың барының сизе герекдигини билийәр. ³³ Сиз өнүрти Худайың Патышалыгыны, Онуң догрулыгыны агтарың, шонда бу затлар хем сизе онуң үстүне гошулып берлер. ³⁴ Шонуң үчин, эртири гайгы этмәң, чүнки эртир өз гайгысыны өзи эдер. Хер гүнүң дерди өзүне етерликдир».

7—НЖИ БАП

Башгаларың үстүнден хөкүм чыкарман

«¹Үстүңизден хөкүм чыкарылмаз ялы, башгаларың үстүнден хөкүм чыкарман. ²Чүнки нәхили хөкүм чыкарсаңыз,

* 6:24 *Маммон* — пул.

сизиң-де үстүңизден шонуң ялы хөкүм чыкарылар; хайсы өлчөг билен өлчөсөңиз, сизе-де шол өлчөг билен өлчөлөр. ³Нәме үчин сен доганыңың гөзүндәки чөпи гөрийәсиң-де, өз гөзүндәки агажы сайгармаярсың? ⁴Я-да өз гөзүңдә агач барка, доганыңа нәдип: „Гел, гөзүңдәки чөпи чыкарайын“ дийжек? ⁵Эй икийүзли, илки өз гөзүңден агажы чыкар, онсоң доганың гөзүңден чөпи чыкармак үчин оңат сайгарарсың. ⁶Мукаддес зады итлере бермән, дүрдәнелеринизи доңузларың өңүне ташламаң, олары аяклары билен депеләп, өврүлип, сизи тике-тике эдәймесинлер».

Худайдан дилән

«⁷Дилән, сизе берлер; агтарың, тапарсыңыз; гапыны какың, сизе ачылар. ⁸Чүнки дилән алар, агтаран тапар, гапы какана ачылар. ⁹Сизден хайсы адам оглы чөрөк диләнде, оңа даш берер? ¹⁰Я балык диләнде, оңа йылан берер? ¹¹Шейлеликдә, эрбет болан сиз өз огланларыңыза оңат сылаглар бермеги билиән болсаңыз, оңа Гөкдәки Атаңыз Өзүңден диләнлере хас-да көп оңат затлар берер! ¹²Шоңа гөрә, адамларың өзүңизе нәме этмегини ислейән болсаңыз, сиз хем олара шоңы эдиң, чүнки канун ве пыгамберлер язгыларының өзени шудур».

Дар гапы, гиң гапы

«¹³Дар гапыдан гириң, чүнки хеләкчиликте гетирйән гапы гиң, ёл инли, ол гапыдан гирийәнлер көпдүр. ¹⁴Йөне яшайша гетирйән гапы дар, ёл инсиз, оны тапаянлар аздыр».

Агач ве онуң мивеси

«¹⁵Ялан пыгамберлерден әгә болуң. Олар сизиң яныңыза гоюн дерисине гирип гелерлер, эмма ичи йыргыжы мөжек-дирлер. ¹⁶Сиз олары мивелеринден танарсыңыз. Тикенден үзүм я гызгандан инжир йыгылярмы? ¹⁷Шонуң ялы-да хер бир оңат агач оңат миве берйәндир, эрбет агач болса эрбет миве берйәндир. ¹⁸Оңат агач эрбет миве берип билмез,

эрбет агач-да оңат миве берип билмез. ¹⁹ Оңат миве бермейән хер бир агач кесилип, ода ташланяндыр. ²⁰ Шейлек билен, ялан пыгамберлери мивелеринден танарсыңыз. ²¹ Маңа: „Я Реб! Я Реб!“ диен хер бир адам Гөгүң Патышалыгына гирмез, диңе Гөкдәки Атамың ислегини бержай эден гирер. ²² Шол гүнде көплер Маңа: „Я Реб, я Реб, биз сениң адың билен велилик этмедикми? Сениң адың билен жыңлары ковмадыкмы? Сениң адың билен көп мугжызалар этмедикми?“ диерлер. ²³ Шонда Мен олара: „Эй беткәрлер, Мен сизи асла танамаярын, янымдан айрылың!“ дийип, ачык айдарын».

Ики бина

«²⁴ Шейлекликде, Мен бу сөзлерими эшидип, олары бержай эдйән кишини өйүни гаяның үстүнде салан акыллы адама меңзедйәрин. ²⁵ Ягыш ягып силлер гелди, еллер өвсүп, ол өе урды, эмма өй йыкылмады, чүнки ол гаяның үстүнде гурлупды. ²⁶ Мениң бу сөзлерими эшидип, олары бержай этмедик киши өйүни чөгәниң үстүнде салан акмак адам ялы болар. ²⁷ Ягыш ягып, силлер гелди, еллер өвсүп, ол өе урды; өй йыкылды, онуң йыкылышы хем горкунч болды». ²⁸ Иса бу сөзлери айдып боланындан соң, мәреке Онуң таглыматына хайран галды. ²⁹ Чүнки Иса олара канунчылар ялы дәл-де, эрк-ыгтыярлы бири ялы болуп сапак берйәрди».

8—НЖИ БАП

Иса хейвере кеселлини сагалдыр

¹ Иса дагдан иненде, улы мәреке Онуң ызына эерди. ² Ине, хейвере кеселли бир адам гелип: «Я Реб, эгер ислесен, мени тәмиз эдип билерсиң» дийип, Оңа сежде этди. ³ Иса хем элини узадып, оңа дегирди-де: «Ислейәрин, тәмиз бол!» дийди. Ол хем шол бада хейвере кеселинден тәмиз болды. ⁴ Иса оңа шейле дийди: «Әгә бол, муны хич киме айтма, йөне гит-де, өзүңи рухана гөркез, хеммелере гүвәлик болар ялы, Мусаның табшыран гурбаныны багыш эт».

Йүзбашының иманы

⁵ Иса Капернаума гиренде, бир йүзбашы Онуң янына гелип: ⁶ «Реб, мениң хызматкәрим өйде ысмаз болуп ятыр, гаты ыза чекйәр» дийип, Оңа ялбарды. ⁷ Иса оңа: «Барып, оны сагалдарын» дийди. ⁸ Йүзбашы шейле жогап берди: «Я Реб, Сениң өйүме гелмегине мен мынасып дәл, дине бирже сөз айт, хызматкәрим сагалар. ⁹ Чүнки мен-де бир гол астындакы адам, мениң гол астымда хем эсгерлер бар. Бирине „Гит“ дийсем, гидйәр, ене бирине „Гел“ дийсем, гелийәр, хызматкәриме „Шуны эт“ дийсем, эдйәр». ¹⁰ Иса муны эшиденде хайран галды, ызына дүшүп гелийәнлере шейле дийди: «Сизе догрусыны айдярын, Мен хатда Ысрайылда хем бейле иманы хич кимде гөрөмок. ¹¹ Сизе диййәрин, гүндогардан, гүнбатардан көп адамлар гелип, Ыбрайым, Ысхак ве Якуп билен бирликде Гөгүң Патышалыгында оту-рарлар. ¹² Патышалыгың мирасчылары болса дашарык гаранкылыга ташланар, ол ерде агы ве диш гыжама болар». ¹³ Иса йүзбаша: «Гит, саңа иман эдишиң ялы болсун» дийди. Онуң хызматкәри шол сагадың өзүнде сагалды.

Иса көп сыркавлары сагалдыр

¹⁴ Иса Петрусың өйүне баранда, онуң гайыненесиниң гыззырма тутуп ятаныны гөрди. ¹⁵ Онуң элине элини дегирди. Шол бада аялың гыззырмасы айрылды, туруп, Иса хызмат этмәге дурды. ¹⁶ Агшам дүшенде, жын-арвах уран көп адамлары Онуң янына гетирдилер. Ол хем бир сөз билен эрбет рухлары чыкарды, сыркавларың хеммесини сагалтды.

¹⁷ Буларың хеммеси Ишая пыгамбер аркалы айдылан шу сөзүң ерине етмеги үчин болды: «Бизиң эжизликлеримизи Өз үстүне алды, сыркавлыкларымызы Өз гөрденинде чекди».

Исаның ызына эермек

¹⁸ Иса төверегиндәки улы мәрекәни гөрүп, бейлеки кенара гечмеклиги буюрды. ¹⁹ Шол вагт бир канунчы гелип,

Она: «Мугаллым! Сен нирэ гитсең, мен-де Сениң ызыңа дүшжек» дийди. ²⁰ Иса оңа: «Тилкилериң сүрени, Гөк гушларының хөвүртгеси бардыр, йөне Ынсан Оглуның башыны ясыга гоюра-да ери ёкдур» дийди. ²¹ Башга бир шәгирди Иса: «Я Реб! Ругсат эт, өңүрти гидип какамы жайлайын» дийди. ²² Эмма Иса оңа: «Мениң ызыма дүш, гой, өлүлөр өз өлүлериңи жайласынлар» дийди.

Иса тупаны ятырар

²³ Иса гайыга мүнөндө, шәгиртлери Онун ызына эердилер. ²⁴ Онсоң көлдө бир улы тупан туруп, гайык толкунлара бүрелди. Иса болса ятырды. ²⁵ Шәгиртлери барып, Оны оярып: «Бизи халас эт, я Реб, хеләк болуп барярыс» дийдилер. ²⁶ Иса олара: «Эй, иманы азлар, нәме үчин горкярсыңыз?» дийди. Ол туруп, еле, көле кәйәнсоң, ими-салалык болды. ²⁷ Хеммелер: «Бу нәхили адам, ел-де, көл-де Онун сөзүне гулак асар!» дийип геңиргеңишдилер.

Иса жыңлары чыкарар

²⁸ Иса бейлеки кенара — гадаралыларың юрдуна баранда, Она мазардан чыкан ики саны жыңлы адам габат гелди. Булар гаты ховплуды, хич ким бу ёлдан гечип билмезди. ²⁹ Олар: «Эй Худайың Оглы Иса, бизиң билен нәме ишиң бар? Бу ере вагтыңдан өң бизи гынамага гелдиңми?» дийип гыгырышдылар.

³⁰ Олардан узагракда отлап йөрен бир доңуз сүрүси барды. ³¹ Жыңлар Иса: «Бизи ковжак болсаң, доңуз сүрүсине гөндер» дийип ялбардылар. ³² Иса хем олара: «Гидиң» дийди. Олар хем чыкып доңузлара гирдилер. Онсоң тутуш сүри учутдан көлүң ичине пайырдашып, сувда гарк болды. ³³ Чопанлар болса шәхере гачып гелип, әхли зады, жыңлыларың башына дүшен иши хем хабар бердилер. ³⁴ Онсоң бүтин шәхер Исаны гаршыламага чыкды ве Оны гөренлеринде, үлкелерини терк этмеги үчин, Она ялбардылар.

9–НҖЫ БАП

Бир ысмазың сагалдылышы

¹ Иса гайыга мүнди-де, бейлеки кенара гечип, өз шәхерине гелди. ² Ине, Онуң янына дүшөкде ятан бир ысмазы гетирдилер. Иса оларың иманыны гөрүп, ысмаза: «Оглум, батыр бол, сениң гүнәлериң өтүлди» дийди. ³ Шонда канунчылардан кәбирлери өз ичлеринден: «Бу адам Худая дил етирийәр» дийдилер. ⁴ Эмма Иса оларың пикирлерини билип, шейле дийди: «Нәме үчин гөвнүңизе эрбет пикирлер гетирйәрсиниз? ⁵ Хайсысы аңсат: „Гүнәлериң өтүлди“ диймекми я-да „Тур, йөрө“ диймек? ⁶ Эмма сиз Ынсан Оглуның ер йүзүнде гүнәлери өтмәге ыгтыярының бардыгыны билер ялы...» дийди-де, ысмаз болан адама: «Тур, дүшегиңи ал-да, өйүңе гит» дийди. ⁷ Ол-да туруп, өйүңе гитди. ⁸ Мәреке муны гөрүп хайран галды*. Олар адама бейле ыгтыяр берен Худайы шөхратландырдылар.

Маттаның шәгиртлере гошулышы

⁹ Иса шол ерден гечип барярка, Матта атлы бир адамың салгытханада отураныны гөрүп, оңа: «Мениң ызыма дүш» дийди. Ол хем туруп, Онуң ызына дүшди. ¹⁰ Иса өйде сачак башында отырка, ине, көп салгытчылар, гүнәкәрлер гелип, Иса ве Онуң шәгиртлериниң янында отурдылар. ¹¹ Фарисейлер муны гөрүп, Онуң шәгиртлеринден: «Нәме үчин сизиң Мугаллымыңыз салгытчылардыр гүнәкәрлер билен биле нахар иийәр?» дийип сорадылар. ¹² Иса муны эшидип, шейле дийди: «Тебип саглара дәл-де, сыркавлара гереkdir. ¹³ Йөне сиз гидиң-де: „Мен гурбан дәл-де, рехимдарлык ислейәрин“ диен сөзүң манысыны өврениң, чүнки Мен догры адамлары дәл-де, гүнәкәрлери тоба чырмага гелдим».

* 9:8 *Хайран галды* – ин гадымы голязмаларда: «горкды».

Ораза барада сораг

¹⁴ Онсоң Яхяның шәгиртлери Исаның янына гелип, шейле дийдилер: «Нәме үчин биз ве фарисейлер ораза тутярыс-да, Сениң шәгиртлериң ораза тутмаярлар?» ¹⁵ Иса олара шейле жогап берди: «Гиев янларындака, тоя чагырыланлар яс тутуп билерми? Йөне гиевиң олардан алынжак гүнлери гелер, шонда олар ораза тутарлар. ¹⁶ Хич ким көне эшиге тәзе матадан яма салмаз, чүнки салнан яма көне эшикден гопуп, йыртык хас эрбет болар. ¹⁷ Шонуң ялы, тәзе шерап-да көне мешиклере гуюлмаз. Шейле эдилсе, мешиклер ярылып, шерап дөкүлер, мешиклер хем заяланар. Тәзе шерап тәзе мешиклере гуюляндыр, шейлеликде, икиси хем аявлы сакланяндыр».

Дирелен гыз, сагалдылан аял

¹⁸ Бу затлары олара айдып дурка, ине, бир синагога башлыгы гелди, Онуң аягына йыкылып: «Мениң гызым яңыжа өлди. Муңа гарамаздан, гел-де, элиңи онуң үс-түнде гой, ол дирелер» дийди. ¹⁹ Иса туруп, шәгиртлери билен биле онуң ызына дүшүп гитди. ²⁰ Ине, он ики йылдан бәри ган акма кеселинден эзъет чекйән бир аял Исаның еңсесинден гелип, Онуң гейиминиң сыйына элини дегирди. ²¹ Чүнки ол аял өз ичинден: «Диңе гейимине-де элими дегирсем, сагаларын» диййәрди. ²² Иса-да ызына өврүлип, оны гөрди-де: «Батыр бол, гызым, иманың саңа шыпа берди» дийди. Аял шол сагадың өзүнде сагалды.

²³ Иса башлыгың өйүне геленде, түйдүкчилери, галмагал эдишип дуран мәрекәни гөрүп, ²⁴ олара: «Айрылын, гыз өленок, диңе уклап ятыр» дийди. Олар Иса гүлүшдилер. ²⁵ Мәреке дашарык чыкарыланда, Иса ичерик гирип, гызың элинден тутды, гыз хем аяга галды. ²⁶ Бу хабар ол юрдун әхли ерине яйрады.

Ики көр билен бир лалың сагалдылышы

²⁷ Иса ол ерден гелйэркэ, ики саны көр адам Онун ызына дүшүп: «Бизе рехим эт, эй Давут Оглы» дийип гыгырышдылар. ²⁸ Иса өе гиренде, көрлер Онун янына гелдилер. Иса олара: «Мениң бу иши башаржагыма ынанарсыңызмы?» дийди. Олар хем Оңа: «Хава, я Реб» дийдилер. ²⁹ Онсоң Иса оларың гөзлерине элини дегрип: «Сизе иманыңыза гөрө болсун» дийди. ³⁰ Оларың хем гөзлери ачылды. Иса: «Эгэ болуң, муны хич ким билмесин» дийип, олара берк табшырды. ³¹ Эмма олар чыкан батларына, Онун ат-овазасыны юрдун эхли ерине яйратдылар. ³² Олар чыкып барярка, ине, жын уран бир лал адамы Онун янына гетирдилер. ³³ Жын ковландан соң, лал адам геплемөге башлады. Мэреке гең галып: «Бсрайылда хич хачан бейле зат гөрлен дэлдир» дийишдилер. ³⁴ Эмма фарисейлер: «Ол жынлары жынларың ханы аркалы ковуп чыкарыя» дийишдилер.

Хасыл бол, ишгэр аз

³⁵ Иса шэхерме-шэхер, обама-оба айланып, оларың синагогаларында сапак берерди, Патышалыгың Хош Хабарыны вагыз эдип, хер сыркавлыгы, хер хассалыгы бежерерди. ³⁶ Иса мэрекэни гөрүп, олара хайпы гелди, чунки олар чопансыз гоюнлар ялы пытраңныды, алачсызды. ³⁷ Шонда, Иса шэгиртлерине шейле дийди: «Хасыл бол, йөне ишчи аз. ³⁸ Мунун үчин, Өз хасылыны йыгмага ишчи иберер ялы, хасыл эеси Реббе ялбарың».

10–НЖЫ БАП*Иса он ики ресулыны ил арасына иберйэр*

¹ Иса он ики шэгирдини янына чагырып, олара ал-арвахы ковмага, хер хили сыркавлыгы, хер хили хассалыгы бежермөге ыгтыяр берди. ² Он ики ресулың атлары шулар: биринжиси Петрус дийлен Симун ве доганы Андреас,

Зебедейиң оглы Якуп ве доганы Яхя, ³ Филипус, Бартоломеус, Томас ве салгытчы Матта, Алфеусың оглы Якуп ве Тадеус лакамлы Леббеус, ⁴ Ватанчы Симун ве Иса хайынлык эден Иуда Искариот. ⁵ Иса бу Онкилери ёллап, олар шейле буйрук берди: «Өзге миллетлере дегишли ерлере гитмән, самариялыларың шәхерлеринин хич бирине барман, ⁶ Ысрайыл өйүниң йитен гоюнларының янына барың. ⁷ Баряркаңыз Гөгүң Патышалыгының голайландыгыны вагыз эдиң. ⁸ Сыркавлары сагалдың, хейвере кеселлилери тәмиз эдиң, өлүлери дирелдин, жынлары чыкарың. Мугт алдыңыз, мугт бериң. ⁹ Гушагыңызда не алтын, не күмүш, не-де мис саклаң. ¹⁰ Ёл үчин не торба, не-де ики көйнек, не чарык, не-де таяк алың. Чүнки ишгәр өз азыгына мынасыпдыр. ¹¹ Хайсы шәхере я оба барсаңыз, ол ерде кимиң мынасыпдыгыны сорап-идән-де, гайдянчаңыз шол ерде болуң. ¹² Бир өе гирениңизде, шол өе салам бериң. ¹³ Өйдәкилер салама мынасып болса, саламыңыз оларың үстүне гелер. Өйдәкилер мынасып болмаса, саламыңыз өзүңизе дөнер. ¹⁴ Ким сизи кабул этмесе, сөзлериңизи динлемесе, ол өйден я шәхерден чыкып баряркаңыз аякларыңызың тозаныны какың. ¹⁵ Сизе догрусыны айдярын, магшар гүни Содом ве Гоморра шәхерлериниң ягдайы ол шәхериң ягдайындан хас еңил болар».

Гелжәк мушакгатлар

«¹⁶ Ине, Мен сизи мәжеклериң арасына гоюнлар ялы ёл-лаярын, шонуң үчин йыланлар ялы акыллы, кепдери ялы сада болуң. ¹⁷ Адамлардан әгә болуң, чүнки олар сизи меж-лислере табшырарлар, синагогаларында енжерлер. ¹⁸ Сиз олар ве миллетлере гүвәлик болар ялы, Мен себәпли хөкүмдарларың, патышаларың хузурына элтилерсиңиз. ¹⁹ Йөне олар сизи элтип табшыранларында, нәхили я нәме дийжегиңизи гайгы этмән, чүнки нәме дийилмелидиги шол сагатда сизе берлер. ²⁰ Чүнки геплейән сиз дәл-де, сиз аркалы геплейән Атаңызың Рухудыр. ²¹ Доган доганы, ата

чагасыны өлүмө табшырар, чагалар хем ата-энелерине баш гөтерип, олары өлдүрдерлер. ²² Мениң адым себәпли хеммелер сизи йигренер, эмма соңуна ченли чыдан халас болар. ²³ Сизи бир шәхерде ызарласалар, бейлекисине гачың. Сизе догрусыны айдярын, Ынсан Оглы гелйәнчө, сиз Ысрайылың әхли шәхерлерине асла айланып билмерсиңиз. ²⁴ Шәгирт өз мугаллымындан, гул өз агасындан ёкары дәлдир. ²⁵ Шәгирде өз мугаллымы ялы, гула өз агасы ялы болмак етерликдир. Өй әсине Беелзебул диен болсалар, онуң ичерисиндәкилере ондан хем бетер диерлер».

Кимден горкмалы

«²⁶ Шонуң үчин олардан горкман. Чүнки үсти ачылмажак япык зат, билинмежек гизлин зат ёкдур. ²⁷ Гаранкылыкда сизе нәме айтсам, шоны ягтылыкда айдың. Гулагыңыза чакылан чавушы тамларың үстүнден ыглан эдин. ²⁸ Бедени өлдүрип, жаны өлдүрип билмейәнлерден горкман, әйсем, довзахда хем тени, хем жаны ёк этмәге гудраты бар болан Худайдан горкуң. ²⁹ Ики серче бир көпүге сатылмаярмы? Муңа гарамаздан, Атаңыздан ругсатсыз оларың бири-де ере гачян дәлдир. ³⁰ Сизиң башыңызың сачлары хем бүтинлей саналгыдыр. ³¹ Мунуң үчин горкман, сиз көп серчелерден гымматлысыңыз. ³² Ким мени ынсанларың өнүнде ыкпар этсе, Мен-де оны Гөкдәки Атамың өнүнде ыкпар әдерин. ³³ Ким-де Мени адамларың өнүнде инкәр этсе, Мен-де оны Гөкдәки Атамың өнүнде инкәр әдерин».

Парахатлык дәл-де, гылыч гетирдим

«³⁴ Мени ер йүзүне парахатлык гетирмәге гелендир өйтмән. Мен парахатлык дәл-де, гылыч гетирмәге гелдим. ³⁵ Чүнки Мен оглы атасындан, гызы энесинден, гелни гайын энесинден айырмага гелдим. ³⁶ Адамың душманы өз ичерисиндәкилер болар. ³⁷ Атасыны, энесини Менден артык сөен Маңа мынасып дәлдир. Оглуны, гызыны Менден артык сөен Маңа мынасып дәлдир. ³⁸ Өз хачыны алып,

Мениң ызыма дүшмедик хем Маңа мынасып дәлдир. ³⁹Жаныны горан оны йитирер. Мениң угрумда жаныны йитирен оны горар. ⁴⁰Сизи кабул эден Мени кабул эдер, Мени кабул эден хем Мени Ёлланы кабул эдер. ⁴¹Ким бир пыгамбери пыгамберлиги үчин кабул этсе, пыгамберинң сылагыны алар. Бир догры адамы догрулыгы үчин кабул эден догры адамың сылагыны алар. ⁴²Ким шу кичилеринң бирине шәгиртлиги үчин, ичмәге дине бир кәсе совук сув берсе хем, сизе догрусыны айдярын, ол асла сылагсыз галмаз».

11–НЖИ БАП

Иса ве Яхя

¹Иса он ики шәгирдине өвүт-несихат берип боланындан сон, ол ерден оларың шәхерлерине сапак бермәге, вагыз этмәге гитди. ²Яхя хем Месихиң ишлерини зынданда эшидип, шәгиртлерини иберди. ³«Сен шол гелжек Месихми я-да биз башга бирине гарашмалымы?» дийип, олар соратды. ⁴Иса шейле жогап берди: «Гидин-де, гөрүп-эшиденлериңизи Яхя хабар берин. ⁵Көрлер гөрийәр, агсаклар йөрөйәр, хейвере кеселлилер тәмизленйәр, керлер эшидйәр, өлүлер дирелйәр, гарыплара Хош Хабар вагыз эдилйәр. ⁶Мен себәпли бүдремедик багтлыдыр». ⁷Олар гиденде, Иса Яхя хакда халайыга гүррүң бермәге дурды: «Чөле нәме гөрмәге гитдиңиз? Елиң ыраян гамшынымы? ⁸Эйсем, нәме гөрмәге гитдиңиз? Непис эшиклер гейнен бир адамымы? Непис эшиклер гейненлер патышаларың көшклериндедир. ⁹Эйсем, нәме гөрмәге гитдиңиз? Бир пыгамберими? Хава, сизе айдярын, ол пыгамберден хем артыкдыр. ¹⁰Ол хакда: „Ине, Мен Өз хабарчымы Сениң өнүнден иберйәрин, ол өңден гидип, Сениң ёлуңы тайярлар“ дийип язылан шолдур. ¹¹Сизе догрусыны айдярын, аялдан догланларың арасында Чокундырыжы Яхядан улусы болан дәлдир, йөне Худайың Патышалыгында иң кичи хем ондан улудыр. ¹²Чокундырыжы Яхяның гүнлеринден тә шу вагта ченли

Гөгүң Патышалыгы гүйч-гайрат билен газаныляр, оны гүйч-гайратлылар эле саярлар. ¹³ Бүтин пыгамберлер ве канун Яхя ченли велилик этди. ¹⁴ Оны кабул этмек ислейән болсаңыз, гелмегине гарашылян Ыляс олдур. ¹⁵ Гулагы барлар эшитсин! ¹⁶ Мен бу несли киме мензедейин? Олар базар еринде отурып, өз ёлдашларына: ¹⁷ „Сизе түүдүк чалдык, танс этмединиз; агы этдик, агламадыңыз“ дийип гыгырян чагалара мензейәрлер. ¹⁸ Чүнки Яхя гелди, ол иеногам, иченогам. Олар болса, онуң жыны бар дийәрлер. ¹⁹ Ынсан Оглы гелди, хем иийәр, хем ичйәр ве олар: „Ине, хоран, аракхор, салгытчы ве гүнәкәрлерин досты“ дийәрлер. Йөне акылдарлык өз ишлери билен тас-сыкланар».

Тоба этмедик шәхерлер

²⁰ Онсон, Иса мугжызаларының көп йүзе чыкан шәхерлерине кәемәге дурды, чүнки олар тоба этмәндилер. «²¹ Вай саңа, эй Хоразин! Вай саңа, эй Бейтсайда! Сизде йүзе чыкан мугжызалар Сур ве Сайдада йүзе чыкан болсады, онда, олар эийәм жул хем күлүң ичинде тоба эдердилер. ²² Мен сизе дийәрин, магшар гүни Сур ве Сайданың ягдайы сизин ягдайыңыздан хас еңил болар. ²³ Эй, арша гөтерилен Капернаум!* Сен довзаха ченли ашак ташланарсың, чүнки сенде йүзе чыкан мугжызалар Содомда йүзе чыкан болсады, онда ол шу гүне ченли галарды. ²⁴ Саңа дийәрин, магшар гүни Содомың ягдайы сениң ягдайыңдан хас еңил болар».

Агыр йүклүлери чагырыш

²⁵ Шол вагт Иса сөзүни довам эдип дийди: «Саңа шүкүр эдйәрин, эй, Ериң-Гөгүң Ребби Атам! Чүнки Сен бу затлары акылдарлардан, дүшүнжелилерден гизләп, шу кичижик

* 11:23 *Эй, арша гөтерилен Капернаум!* — иң гадымы голязмаларда: «Эй, Капернаум, сен арша гөтерилерсинми?»

чагалара аян этдин. ²⁶ Хава, эй Атам, Сениң ислегинң шей-леди. ²⁷ Атам әхли зады Маңа табшырды. Оглы Атадан башга хич ким танаян дәлдир, Атаны-да Огулдан ве Оглуң әшгәр этмек ислейән адамларындан башга хич ким танаян дәлдир. ²⁸ Эй аргынлар, агыр йүклүлер, Мениң яныма гелиң, Мен сизе дынчлык берейин. ²⁹ Мениң боюнтырыгымы дакының-да, Менден өвренинң, чүнки Мен мылайым хем пес гөвүнлидирин, жанларыңыз дынчлык тапар. ³⁰ Чүнки Мениң боюнтырыгым юмшакдыр, йүкүм еңилдир».

12–НЖИ БАП

Сабат гүни барада сораг

¹ Шол вагтларда Иса бир Сабат гүни бугдайлыгың арасындан гечип барярды. Шәгиртлери ажыгып, бугдай башларыны ёлуп иймәге башладылар. ² Муны гөрөн фарисейлер Оңа: «Ине, Сениң шәгиртлериң Сабат гүни этмесиз зады эдйәрлер» дийдилер. ³ Иса оlara шейле дийди: «Сиз өзи ве янындакылар ач галанларында, Давудың нәме эденини окамадыңызмы? ⁴ Ол Худайың өйүне барып, Худая хөдүрленип гойлан чөрөклерден ийди. Бу болса она-да, янындакылар-да гадаганды, диңе руханылара гадаган дәлди. ⁵ Я-да ыбадатханада Сабат гүнүниң кадаларыны бозсалар-да, руханыларың языксыз боляндыклары хакда Мукаддес Канундан окамадыңызмы? ⁶ Мен сизе дийәрин, бу ерде ыбадатханадан-да улы Бири бар. ⁷ Сиз „Мен гурбан дәл-де, рехимдарлык ислейәрин“ диен сөзүң манысыны билседиңиз, языксызлара хөкүм этмездиңиз. ⁸ Чүнки Ынсан Оглы Сабат гүнүниң хем Реббидир».

⁹ Иса ол ерден гитди, оларың синагогасына барды. ¹⁰ Ине, ол ерде эли гурап инчелен бир адам барды. Исаны айыплажак болуп, Ондан: «Сабат гүни шыпа этмек болармы?» дийип сорадылар. ¹¹ Иса оlara шейле дийди: «Сизден хайсы адам бир гойны болуп, ол-да Сабат гүни чукура гачса, гойны алып чыкармаз? ¹² Ынсан гоюндан

нәче гымматлыдыр! Мунуң үчин Сабат гүни ягшылык этмек болар». ¹³ Онсоң Иса яңкы адама: «Элини узат» дийди. Ол хем узатды, эли бейлекиси ялы сагалды. ¹⁴ Фарисейлер дашарык чыкып, Исаны нәхили хеләк этмелидиги барада маслахатлашдылар.

Худайың сайлан гулы

¹⁵ Эмма Иса муны билип, ол ерден гитди. Көп адамлар Онуң ызына дүшди, Иса хем оларың хеммесини сагалтды. ¹⁶ Өзүниң кимлигини мәлим этмесинлер дийип, олар табшырды. ¹⁷ Бу болса Ишая пыгамбер аркалы айдылан шу сөзүң ерине етмеги үчинди:

- ¹⁸ «Ине, Мениң сечен Гулум,
Сөеним, жаным Ондан разыдыр.
Мен Рухумы Онуң үстүнде гоарын,
Ол хем адалаты миллетлере ыглан эдер.
- ¹⁹ Ол не чекелешер, не гыгырар,
Не-де бири көчелерде Онуң сесини эшидер.
- ²⁰ Адалаты еңше етирйәнчә,
Эпилен гамшы дөвмез,
Түтән пелтәни сөндүрмез.
- ²¹ Миллетлер Онуң адына умыт багларлар».

Иса ве Беелзебул

²² Онсоң жын уран бир көр хем лал адамы Исаның янына гетирдилер. Иса оны сагалтды. Шейлеликте, яңкы адам хем гепледи, хем гөрди. ²³ Хемме халк гең галып: «Бу Давудың Оглы дәлми?» дийишдилер. ²⁴ Муны эшиден фарисейлер: «Бу адам диңе жынларың ханы Беелзебул аркалы жынлары ковяр» дийдилер. ²⁵ Эмма Иса оларың пикирлерини билип, шейле дийди: «Ичинде бөлүнишик болан ислендик патышалык, шәхер я-да өй берк дурмаз. ²⁶ Шейтан шейтаны ковян болса, онда ичинде бөлүнишик бардыр, онсоң онуң патышалыгы нәхили дурар? ²⁷ Мен жынлары Беелзебул аркалы ковян болсам, онда сизиң

адамларыңыз олары ким аркалы коварлар? Шоңа гөрә-де, олар сизе казылык эдерлер. ²⁸ Мен жыңлары Худайың Рухы аркалы ковян болсам, онда Худайың Патышалыгы сизе-де гелендир. ²⁹ Бири бир гүйчли адамың өйүне гирип, нәхили онуң малыны талап билер? Өнүрти оны багламалы болар, онсоң өйүни талар. ³⁰ Мениң билен биле болмадык Маңа гаршыдыр, Мениң билен биле йыгмадык дагадар. ³¹ Шонуң үчин сизе шуны диййәрин: ынсанларың хер бир гүнәси, хер бир зада дил етирмеси багышланар, йөне Мукаддес Руха дил етирмеклик багышланмаз. ³² Ынсан Оглуна гаршы айдылан сөз багышланар, йөне Мукаддес Руха гаршы айдылан сөз багышланмаз. Ол шу дөвүрде-де, гелжекде-де багышланмаз. ³³ Я-ха агажы-да оңат, мивесини-де оңат эдин, я-да агажы-да эрбет, мивесини-де эрбет эдин, чүнки агач мивесинден таналандыр. ³⁴ Эй, алахөверенлер несли, сиз өзүңиз эрбеткәңиз, нәхили оңат затлар сөзләп билерсиңиз? Чүнки агыз йүрегиң долулыгыңдан сөзлейәндир. ³⁵ Оңат адам оңат хазынасыңдан оңат зат чыкарар, эрбет адам эрбет хазынасыңдан эрбет зат чыкарар. ³⁶ Мен сизе диййәрин, адамлар айдан хер бир бош сөзи үчин хөкүм гүнүнде хасап берер. ³⁷ Чүнки сиз өз сөзүңиз билен акланып, өз сөзүңиз билен хөкүм эдилерсиңиз».

Юнусың аламаты

³⁸ Шонда кәбир канунчылар ве фарисейлер Оңа жогап берип: «Мугаллым, биз Сенден бир алаMAT гөрмек ислеййәрис» дийдилер. ³⁹ Иса оlara шейле жогап берди: «Эрбет, зынахор несил бир алаMAT талап эдйәр, йөне оңа Юнус пыгамбериңкиден башга алаMAT берилмез. ⁴⁰ Чүнки Юнусың үч гиже-гүндиз бир балыгың гарнында галышы ялы, Ынсан Оглы-да үч гиже-гүндиз ериң багрында галар. ⁴¹ Ниневия халкы магшар гүни бу несил билен билеликде галып, оны хөкүм эдер, чүнки олар Юнусың вагзы билен тоба гелдилер. Ине, бу ерде Юнусдан хем улы Бири бар. ⁴² Гүнорта тарапың аял патышасы магшар гүни бу несил

билен биле галып, оны хөкүм эдер, чүнки ол Сүлейманын пәхимини динлемек үчин, Ериң ол ужундан гелди. Ине, бу ерде Сүлеймандан-да улы Бири бар. ⁴³ Ал-арвах адамдан чыкансоң, гурак ерлере айланып, дынчлык гөзлейәр, йөне тапмаяр. ⁴⁴ Онсоң: „Чыкан өйүме өврүлейин“ дийип геленде, өйүң бош, сүпүрилги, ербе-ердигини гөрийәр. ⁴⁵ Онсоң гидип, өзүнден хем эрбет еди рухы янына ал-яр-да, шол ере барып месген тутяр. Шейлеликте, ол адамың соңкы ягдайы өңкүсинден-де эрбет боляр. Бу эрбет несле-де шейле болар».

Исаның эжеси ве доганлары

⁴⁶ Иса халайыга энтек гүррүң берип дурка, ине, эжеси билен доганлары Онуң билен геплешжек болуп, гелип, дашарда дурдулар. ⁴⁷ Бири Иса: «Эжең билен доганларың Сениң билен геплешжек болуп, дашарда дурлар» дийди. ⁴⁸ Эмма Иса муны айдана шейле жогап берди: «Мениң эжем ким? Доганларым кимлер?» ⁴⁹ Элини Өз шәгиртлерине тарап узадып, шейле дийди: «Ине, Мениң эжем, Мениң доганларым. ⁵⁰ Чүнки ким Мениң Гөкдәки Атамың ислегини бержай этсе, шол Мениң доганым, уям ве эжемдир».

13—НЖИ БАП

Экин тымсалы

¹ Шол гүн Иса өйден чыкып, көлүң якасында отурды. ² Онуң янына шейле улы мәреке йыгнанды велин, Ол гайыга мүнүп отурды, бүтин мәреке хем кенарда дурды. ³ Иса олара тымсаллар билен көп затлар айтды: «Ине, бир дайхан экин экмәге гитди. ⁴ Экип йөркә, тохумларың бирнәчеси ёлуң кенарына дүшди. Гушлар-да гелип, оны ийдилер. ⁵ Бирнәчеси топрагы аз дашлык ере дүшүп, тиз гөгерип чыкды, чүнки топрак галың дәлди. ⁶ Гүн галанда болса, көклериниң ёклугы зерарлы янып, гурап гитдилер. ⁷ Бирнәче тохум тикенлериң арасына дүшди. Тикенлер

өсүп, олары басды. ⁸ Бирнече тохум болса говы ере дүшүп, кэбири йүз, кэбири алтмыш, кэбири хем отуз эссе хасыл берди. ⁹ Кимиң эшитмэге гулагы бар болса эшитсин».

¹⁰ Онсоң шәгиртлер Иса: «Нәме үчин олар тымсаллар билен гүррүң берйәрсин?» дийдилер. ¹¹ Ол шейле жогап берди: «Гөгүң Патышалыгының сырларына дүшүнме укыбы сизе берилди, олар берилмеди. ¹² Чүнки кимде бар болса, оңа берлер, ондакы бол болар; кимде ёк болса, элиндәки хем ондан алнар. ¹³ Мениң олар тымсаллар билен гүррүң бермегимин себәби шу. Чүнки олар гөзләп гөрмейәрлер, диңләп эшитмейәрлер, дүшүнмейәрлер. ¹⁴ Ишая пыгамберин айдан шу велилик сөзлери оларда ерине етйәр:

„Гулагыңыз билен эшидип, дүшүнмерсиңиз;
Гөзлериңиз билен гөзләп, гөрмерсиңиз;
¹⁵ Чүнки бу халкың йүреги гатады,
Гулагы агралды,
Гөзлериңи-де юмдулар.
Бейле болмадык болсады,
Гөзлери билен гөрүп,
Гулаклары билен эшидип,
Йүреклери билен дүшүнип,
Маңа тарап өврүләрдилер,
Мен-де олар шыпа берердим“.

¹⁶ Сизин гөзлериңиз не багтлы, чүнки олар гөрийәр, гулакларыңыз не багтлы, чүнки олар эшидийәр. ¹⁷ Сизе догрусыны айдярын, көп пыгамберлер, догры адамлар сизин гөрийәнлериңизи гөрмек иследилер, йөне гөрмедилер, сизин эшидийәнлериңизи эшитмек иследилер, йөне эшитмедилер. ¹⁸ Инди дайхан хақдакы тымсалың манысыны диңләң: ¹⁹ Бири Худайың Патышалыгы хақдакы сөзи эшидип, оңа дүшүнмәнинде, шейтан гелип, онуң йүрегинде экилени согруп аляр. Ёлуң кенарында экилен будур. ²⁰ Дашлык ере экилен болса, сөзи эшидип, оны деррев

шатлык билен гаршылаяндыр. ²¹ Йөне онда көк ёкдур, чыдамсыздыр; бу сөз үчин мушакгат я-да ызарлама боланда, деррев йүз дөндерер. ²² Тикенлер арасына дүшенлер болса будур: ол сөзи эшидийэр, йөне дүнийәнің гайгылары, байлыгың алдавчылыгы сөзи боляр ве сөз хасылсыз боляр. ²³ Говы топрага экилен болса будур: ол сөзи эшидип, оңа дүшүнйэр хем-де хасыл берйэр, кәбири йүз, кәбири алтмыш, кәбири-де отуз эссе хасыл гетирйэр».

Хашал от тымсалы

²⁴ Иса оlara башга бир тымсал-да айдып берди: «Гөгүн Патышалыгы өз экин мейданында оңат тохум экен адам ялыдыр. ²⁵ Эмма хер кес ятырка, онуң душманы гелип, бугдайларың арасына хашал от экип гидйэр. ²⁶ Экин өсүп хасыл беренде, хашал от хем пейда боляр. ²⁷ Өй эсиниң хызматкәрлери онуң янына гелип: „Ага, сен экин мейданыңа оңат тохум сепмәнмидин? Онда хашал от ниреден чыкды?“ дийип, ондан сораярлар. ²⁸ Ол хызматкәрлерине: „Муны бир душман эдендир“ диййэр. Хызматкәрлери: „Гидип, олары йыгмагымызы ислейәрсинми?“ дийип, ондан сораярлар. ²⁹ Эмма ол шейле жогап берйэр: „Ёк, хашал оты йыгжак болуп, гайтам, бугдайы көки билен сограймаң. ³⁰ Гой, орага ченли икиси биле өссүн. Орак вагты мен оракчылара илки хашал оты йыгың-да, десселәп якар ялы эдин, бугдайы хем мениң аммарыма үйшүриң диерин“».

Горчица тохумы ве хамырмая тымсалы

³¹ Иса оlara башга бир тымсалы-да айдып берди: «Гөгүн Патышалыгы бир адамың алып, өз меллегине экен горчица тохумы ялыдыр. ³² Ол тохумларың иң овнугыдыр, йөне өсениннен соң, бейлеки өсүмликлерден белент болуп, агач боляр. Шейлеликде, Гөгүн гушлары гелип, онуң шахаларында хөвүртгелейәрлер». ³³ Иса оlara башга бир тымсалы-да айтды: «Гөгүн Патышалыгы бир аялың алып, бүтин хамыр туршаянча, үч чанак уна гошан хамырмаясы ялыдыр».

³⁴ Иса бу затларың барыны халайыга тымсаллар билен айдарды. Тымсалсыз олара хич зат айтмазды. ³⁵ Бу пыгамбер аркалы айдылан шу сөзүң ерине етмеги үчинди: «Агзымы тымсаллар билен ачарын, дүнийә гурлалы гизлин галан затлары беян эдерин».

Иса хашал от тымсалыны дүшүндирйәр

³⁶ Онсоң Иса халайыгы ташлап өе гирди. Шәгиртлери Онүң янына гелип: «Экин мейданындакы хашал отлар хакдакы тымсалы bize дүшүндир» дийдилер. ³⁷ Ол шейле жогап берди: «Оңат тохумы экйән Ынсан Огруды. ³⁸ Экин мейданы болса дүнийәдир. Оңат тохум Худайың Патышалыгының огуллары, хашал отлар болса иблисиң огулларыдыр. ³⁹ Олары экен душман иблисдир, орак дөврүң соңудыр, оракчылар перишделердир. ⁴⁰ Шейлелик билен, хашал отлар нәхили йыгылып, отда якылян болса, бу дөврүң соңунда хем шейле болар. ⁴¹ Ынсан Оглы Өз перишделерини иберер, олар-да гүнә себәпкәр болян әхли затлары, нәхак иш эдйәнлери Онүң Патышалыгындан йыгнап, ⁴² күрәниң одуна ташларлар. Ол ерде агы ве диш гыжама болар. ⁴³ Онсоң догры адамлар Гөкдәки Аталарының Патышалыгында Гүн кимин парлар. Гулагы барлар эшитсин».

Гизлин хазына ве дүрдәне тымсалы

«⁴⁴ Гөгүң Патышалыгы бир экин мейданында гизленги хазына ялыдыр. Бир адам оны тапып, гайтадан гизлейәр ве бегенип барып, әхли задыны сатяр-да, яңкы экин мейданыны сатын аляр. ⁴⁵ Ене, Гөгүң Патышалыгы овадан дүрдәне агтаран тәжир ялыдыр. ⁴⁶ Ол гымматбаха бир дүрдәнәни тапяр ве барып, әхли задыны сатяр-да, оны сатын аляр».

Тор тымсалы

«⁴⁷ Ене Гөгүң Патышалыгы деңзе ташланып, хер хили балыгы йыгнан тор ялыдыр. ⁴⁸ Тор доланда, оны кенара чекйәрлер-де, отурып, оңат балыклары гаплара саярлар,

эрбетлерини хем ташлап гойберйэрлер. ⁴⁹ Дөврүң соңунда хем шейле болар. Перишделер гелип, эрбетлери догры адамлардан айрып, ⁵⁰ күрәниң одуна ташларлар. Ол ерде агы ве диш гыжама болар». ⁵¹ Иса олара: «Бу затларың барына дүшүндинизми?» дийди. Олар хем она: «Хава» дийдилер. ⁵² Иса олара: «Шейлелик билен, Гөгүң Патышалыгы хақда тәлим алан хер бир канунчы хазынасындан хем тәзе, хем көне затлар чыкарян өй эеси ялыдыр» дийди.

Иса рет эдилйәр

⁵³ Иса бу тымсалы айдып боландан соң, ол ерден гитди. ⁵⁴ Ол Өз юрдуна гелип, ыбадатханаларында халка шейле оңат сапак берди велин, олар гең галып дийишдилер: «Бу Адам бу акылдарлыгы, бу мугжызалары ниреден алдыка? ⁵⁵ Бу нечжарың Оглы дәлми? Эжесиниң ады Меръем дәлми? Доганлары Якуп, Юсуп*, Симун ве Иуда дәлми? ⁵⁶ Хемме аял доганлары бизиң янымызда дәлми? Онда бу Адам бүтин бу затлары ниреден алдыка?» ⁵⁷ Оны өйке-кине билен рет этдилер. Эмма Иса олара: «Пыгамбер өз юрдундан, өйүнден башга ерде гадырсыз дәлди» дийди.

⁵⁸ Иса оларың имансыздыклары зерарлы, ол ерде көп мугжыза этмеди.

14—НЖИ БАП

Яхя пыгамбериң өлдүрилмеги

¹ Шол вагт Исаның оवासасы тетрарх Хиродесиң гулагына етди. ² Ол өз нөкерлерине: «Бу чокундырыжы Яхядыр. Ол өлүмден дирелендир. Бу мугжызаларың ондан чыкмагының себәби шейледир» дийди. ³ Чүнки Хиродес Яхяны тутдуруп, эл-аягыны багладып, зындана салдырыпды. Ол муны өз доганы Филипусың аялы Хиродияс себәпли эдипди. ⁴ Чүнки Яхя Хиродесе: «Сениң оны алмагың догры дәл» дийипди.

* 13:55 *Юсуп* — кәбир голязмаларда «Ёсес».

⁵Хиродес Яхяны өлдүрмек ислейәрди, йөне халкдан горкярды, чүнки халк Яхяны пыгамбер хасаплайрды. ⁶Эмма Хиродес өз доглан гүни мынасыбетли той тутанда, Хиродиясың гызы ортада танс эдип, Хиродесиң гөвнүни чаглады. ⁷Шона гөрә, Хиродес гыза нәме дилесе, берерин дийип, ант ичип, сөз берди. ⁸Гыз хем эжесиниң өвретмеги билен: «Чокундырыжы Яхяның башыны бир табакда гоюп, шу ерде маңа бер» дийди. ⁹Патыша гамгын болды, йөне мыхманларың янында ант иченсоң, Яхяның башының оңа берилмегини буюрды. ¹⁰Адам иберип, зынданда Яхяның башыны кесдирди. ¹¹Онуң башы бир табакда гетирилип, гыза берилди, ол хем эжесине гетирди. ¹²Яхяның шәгиртлери гелип, жеседи әкитдилер-де жайладылар. Онсоң барып, Иса хабар бердилер.

Иса бәш мұң адамы доюяр

¹³Иса муны эшиденде, ол ерден еке Өзи гайыга мүнүп бир чола ере чекилди. Халайык муны эшидип, шәхерлерден чыкып, пай-пьяда Онуң ызындан гитдилер. ¹⁴Ол гайыкдан дүшенде, улы мәрекәни гөрүп, оlara хайпы гелди, сыркавларыны сагалтды. ¹⁵Агшам дүшенде шәгиртлер Онуң янына гелип: «Бу бир чола ер, вагт хем гижикди, мәрекәни гойбер, обалара гидип, өзлерине иймит сатын алсынлар» дийдилер. ¹⁶Эмма Иса оlara: «Оlara гитмегиң гереги ёк, сиз иймәге зат берин» дийди. ¹⁷Шәгиртлер хем Иса: «Бизиң бу ерде бәш чөрек билен ики балыкдан башга задымыз ёк» дийдилер. ¹⁸Ол хем: «Олары шу ере, Мениң яныма гетириң» дийди. ¹⁹Шонда Иса мәрекә отуң үстүнде отурмагы буюрды. Бәш чөрек билен ики балыгы алып, Гөгә бакып шүкүр этди-де, чөреклери бөлүшдирип, шәгиртлере берди, шәгиртлер хем олары мәрекә пайладылар. ²⁰Хеммелер ийип дойдулар. Артып галан дөвүмлери болса йыгнап, он ики себеди долдурдылар. ²¹Иенлер аяллардыр чагалардан башга бәш мүнә голай адамды.

Иса сувуң йүзүнден йөрөйәр

²² Мәрәкәни уградып дурка, Иса шәгиртлерине гайыга мүнүп, Өзүнден өң бейлеки кенара гечмеги буюрды. ²³ Мәрәкәни уграданындан соң, Онуң еке Өзи дога этмек үчин дага чыкды. Ол агшам дүшенде хем шол ерде екеди. ²⁴ Гайык болса шол вагт көлүң ортасындады, толкунларда эйләк-бейләк зыңыларды. ²⁵ Гижәниң дөрдүнжи нобатында* Иса көлүң йүзүнден йөрәп, олар тарап гелди. ²⁶ Эмма шәгиртлер Онуң дензиң йүзүнден йөрәп гелйәнини гөрәндәнде: «Бу бир гөзүмизе гөрүниән затдыр!» дийшип алжырадылар, горкудан яна гыгырышдылар. ²⁷ Эмма Иса деррев: «Батыр болуң, бу Мен, горкман» дийип, олар сөз гатды. ²⁸ Петрус Оңа жогап берип: «Я Реб, бу Сен болсаң, маңа сувуң йүзи билен яныңа бармагы буюр» дийди. ²⁹ Иса: «Гел» дийди. Петрус хем гайыкдан дүшүп, Исаның яныңа баржак болуп, сувуң йүзи билен йөрәмәге башлады. ³⁰ Эмма елин гүйжүни гөрүп горкды, яңы гарк болуп угранда: «Я Реб, мени халас эт» дийип гыгырды. ³¹ Иса деррев элини уздып оны тутды-да: «Эй, аз иманлы адам, нәме үчин шүбхелендиң?» дийди. ³² Олар гайыга мүнәндәнде, ел ятды. ³³ Гайыкдакылар: «Сен, догрудан-да, Худайың Оглусың» дийип, Оңа сежде этдилер. ³⁴ Олар дензиң аңырысына гечип, Женесарет юрдуна бардылар. ³⁵ Ол ериң адамлары Исаны танап, тутуш шол төверекләре адам иберип, сыркавларың барыны Онуң яныңа гетирдилер. ³⁶ Олар диңгәйиминиң сыйнына элини дегирмәге ругсат сорап, Оңа ялбардылар. Эл дегренлериң хеммеси-де сагалды.

15–НЖИ БАП*Адамы нәме мурдар эдйәр?*

¹ Онсоң фарисейлер билен канунчылар Иерусалимден Исаның яныңа гелип, шейле дийдилер: ² «Нәме үчин Сениң

* 14:25 *Гижәниң дөрдүнжи нобаты* — даңа голай.

шәгиртлериң ата-бабаларың адатыны бозярлар? Чүнки олар нахар иенлеринде эллерини ювмаярлар». ³ Ол булара шейле жогап берди: «Сиз нәме үчин адатыңызың хатырасына Худайың табшырыгыны бозярсыңыз? ⁴ Чүнки Худай: „Атаңы, энеңи сыла“, „Атасына я энесине ёкуш сөз айдан хөкман өлдүрилсин“ дийип табшырыпдыр. ⁵ Йөне сиз: „Ким атасына я энесине менден гөржек пейдаң Худая пешгешдир дийсе, ⁶ атасыны я энесини сыламалы дөл“ диййәрсиниз. Шейдип, адатыңызың хатырасына Худайың табшырыгыны бозярсыңыз. ⁷ Эй икийүзлүлер! Ишая пыгамбер: „⁸ Бу халк дилинде Мени сылаяр, йөне оларың йүрек-лери Менден узакда. ⁹ Бидерек ере Маңа сежде эдйәрлер, чүнки таглымат хөкмүнде өвредйәнлери ынсан буйруклары“ дийип, сиз хақда оңат велилик эдипдир».

¹⁰ Иса мәрекәни янына чагырып, олара шейле дийди: «Динлән, дүшүнң! ¹¹ Агза гирен зат адамы мурдар эдйән дәлдир, агыздан чыкан зат адамы мурдар эдйәндир». ¹² Он-соң шәгиртлер гелип: «Бу сөзи эшиденлеринде, фарисей-лериң гахарының геленини билийәрсинми?» дийип, Ондан сорадылар. ¹³ Ол шейле жогап берди: «Гөкдәки Атамың эк-медик хер өсүмлиги көки билен согрулар. ¹⁴ Олара зат диймән, олар көрлери идйән көрлердир. Көр көри итсе, оларың икиси хем гуя гачар». ¹⁵ Петрус Оңа: «Бизе бу тымсалы дүшүндир» дийди. ¹⁶ Иса хем шейле дийди: «Сиз хенизем дүшүнөңзокмы? ¹⁷ Агза гирен хер бир задың гарна барып, дашарык ташланяндыгына дүшүнмейәрсинизми? ¹⁸ Йөне агыздан чыкан затлар йүреқден чыкып, адамы мур-дар эдйәр. ¹⁹ Чүнки эрбет пикирлер, адам өлдүрме, азгын-лык, зынахорлык, огрулык, ялан гүвәлик, сөгүнч йүреқден чықяр. ²⁰ Адамы шу затлар мурдар эдйәр, ювулмадык эл билен нахар иймек адамы мурдар этмейәр».

Кенганлы аялың иманы

²¹ Иса ол ерден чыкып, Сур ве Сайда этрабына чекил-ди. ²² Ине, шол желагайда болян бир кенганлы аял гелип:

«Я Реб, эй Давут Оглы, маңа рехим эт, жың уранлыгы себәпли, гызым эжир чекйәр» дийди. ²³ Эмма Иса она хич бир жогап бермеди. Шәгиртлери янына гелип: «Оны уграт, чүнки ызымыздан гыгырып гелйәр» дийип ялбардылар. ²⁴ Ол болса: «Мен дине Ысрайыл өйүниң йитирим болан гоюнларына иберилдим» дийип жогап берди. ²⁵ Эмма аял гелип, Онуң өнүнде ере йыкылып*: «Я Реб, маңа көмек эт» дийди. ²⁶ Иса: «Чагаларың чөрегини алып, итлере зыңмак догры дәлدير» дийип жогап берди. ²⁷ Аял: «Хава, я Реб, Йөне итлер хем эелериниң сачагындан гачан чөрек овунтыкларыны иййәндир» дийди. ²⁸ Шонда Иса оңа: «Эй аял, сениң иманың улы! Саңа ислейшиң ялы болсун» дийди. Ол аялың гызы шол сагадың өзүнде сагалды.

Иса дөрт муң адамы доюрар

²⁹ Иса ол ери терк эдип, Желиле көлүниң голайына гелди, бир дагың үстүне чыкып, шол ерде отурды. ³⁰ Онуң янына бир улы мәреке гелди, оларың янларында агсаклар, көрлер, лаллар, чолаклар ве ене-де бир топар сыркавлар барды. Олары гетирип, Исаның өнүнде дуруздылар. Ол булары сагалтды. ³¹ Халк лалларың геплейәндигини, чолакларың сагаландыгыны, көрлеринң гөрийәндигини, агсакларың йөрейәндигини гөрүп хайран галды, Ысрайылың Худайыны шөхратландырды. ³² Иса шәгиртлерини янына чагырып, шейле дийди: «Мениң бу мәрекә хайпым гелйәр! Булар инди үч гүн бәри Мениң янымда, иймәге-де хич бир затлары ёк. Ёлда ысгындан гачаймасынлар дийип, олары ач гойбересим геленок». ³³ Шәгиртлер Оңа: «Бейле улы мәрекәни дойрар ялы, бу чола ерде биз чөреги ниреден алалы?» дийдилер. ³⁴ Иса олара: «Нәче чөрегиниз бар?» дийди. Олар: «Еди, бирнәче хем майда балыгымыз бар» дийдилер.

³⁵ Иса мәрекә ерде отурмагы буюрды. ³⁶ Еди чөрек билен балыклары алып, шүкүр эденинден соң, олары бөлүшдирип,

* 15:25 *Ере йыкылмак* – сежде этмек.

шәгиртлерине берди, шәгиртлери хем олары мәрекә пайладылар. ³⁷ Хеммелер ийип дойдулар, артып галан дөвүмлери болса йыгнап, еди себеди долдурдылар. ³⁸ Иенлер аяллардыр чагалардан башга дөрт мүн адамды. ³⁹ Иса мәрекәни уграданындан соң, гайыга мүнүп, Магдала этрабына гитди.

16–НҖЫ БАП

Бир алакат исленйәр

¹ Фарисейлер билен саддукейлер гелип, Исаны сынамак үчин, Ондан өзлерине Гөкден бир алакат гөркезмегини хайыш этдилер. ² Ол шейле жогап берди: «Агшам боланда сиз: „Хова говы болжак, чүнки асманың йүзи гызыл“ диййәрсиниз. ³ Эртир хем: „Бу гүн гай туржак, чүнки асманың йүзи гызыл хем тутук“ диййәрсиниз. Сиз асманың ягдайыны сайгарып билйәрсиниз-де, дөврүн алакатларыны сайгарып билмейәрсинизми? ⁴ Эрбет ве зынахор несил бир алакат талап эдйәр, йөне она Юнусыңкыдан башга алакат берилмез». Шейлеликте, Иса олары ташлап гитди.

Фарисейлер билен саддукейлеринң хамырмаясы

⁵ Шәгиртлери ол тарапа геченлеринде, чөрөк алмагы ундан экенлер. ⁶ Иса олар: «Сак болун, фарисейлеринң, саддукейлеринң хамырмаясындан әгә болун» дийди. ⁷ Олар болса өзара чекишип: «Чөрөк алмандырыс» дийишйәрдилер. ⁸ Эмма Иса муны билип, шейле дийди: «Эй иманы азлар! Чөрөк алмандырыс дийшип, нәмә өзара чекишйәрсиниз? ⁹ Бәш мүн адам үчин бәш чөреге ве нәче себеди долдуруп йыгнанлыгыңызә энтөк хем дүшүнмейәрминиз, ол ядыңызә дүшмейәрми? ¹⁰ Дөрт мүн адам үчин еди чөрөк ве нәче себеди долдуруп йыгнанлыгыңыз-да ядыңызә дүшмейәрми? ¹¹ Мен сизә: „Фарисейлеринң, саддукейлеринң хамырмаясындан әгә болун“ диенимде, чөрөкден

гүррүң этмейэнлигиме нәме үчин дүшүнмейәрсиниз?»
 12 Шәгиртлер өзлерине хамырмая дәл-де, фарисейлер биле
 саддукейлерин таглыматындан әгә болуң дийәнине
 шонда дүшүндилер.

Петрусың Исаны танамагы

13 Иса Кайсария-Филипи этрабына геленде шәгиртле-
 ринден: «Маңа – Ынсан Оглуна адамлар ким дийәерлер?»
 дийип сорады. 14 Олар: «Кәбирлери чокундырыжы Яхя,
 кәбирлери Ыляс, башгалары-да Еремия я пыгамберлерин
 бири дийәерлер» дийдилер. 15 Иса олар: «Сиз Маңа ким
 дийәрсиниз?» дийди. 16 Симун Петрус: «Сен дири Худа-
 йың Оглы Месихсиң» дийип жогап берди. 17 Иса Оңа
 шейле дийди: «Сен багтлысың, эй, Юнус оглы Симун,
 чүнки муны саңа аян эден ынсан дәл-де, Гөкдәки Атам-
 дыр. 18 Мен саңа дийәерин, сен Петруссың*, Мен йыгна-
 гымы бу гаяның** үстүнде гуарарын, довзахың дервезелери
 она гаршы дуруп билмез. 19 Гөгүң Патышалыгының ачар-
 ларыны саңа берерин. Ер йүзүнде баглан хер задың Гөкде
 баглы болар. Ер йүзүнде ачан хер задың Гөкде ачык бо-
 лар». 20 Онсоң шәгиртлерине Өзүниң Иса Месихдигини
 хич киме айтмазлыгы табшырды.

Иса өлүп дирелжегини өнүнден айдяр

21 Иса шондан бейләк шәгиртлерине Өзүниң Иерусали-
 ме гитмелидигини, яшулуларың, баш руханыларың ве ка-
 нунчыларың элинден гөрги гөрмелидигини, өлдүрилип,
 үчүнжи гүни дирелмелидигини дүшүндирмәге башлады.
 22 Петрус Оны бир чете чекип: «Я Реб, Худай сакласын!
 Сениң башына асла бейле иш дүшмез!» дийип, Онуң ай-
 данларына гаршы чыкды. 23 Ол өврүлип, Петруса: «Чекил
 өнүмден, шейтан! Сен Маңа пәсгел берйәрсин, чүнки сен

* 16:18 *Петрус* – (грекче: «петрос») «даш» диймекдир.

** 16:18 *Гая* – грекче: «петра».

Худай ишлерини дәл-де, ынсан ишлерини ойланарсың» дийди. ²⁴ Онсоң Иса шәгиртлерине шейле йүзленди: «Ким Мениң ызыма эрмек ислейән болса, өзүни инкәр этсин-де, хачыны алып, ызыма дүшсүн. ²⁵ Чүнки ким жаныны халас этмек ислесе, оны йитирер, йөне ким өз жаныны Мениң угрумда йитирсе, оны халас эдер. ²⁶ Себәби бир адам бүтин дүнийәни газанып, жаныны ёгалтса, оңа нәме пейдасы болар? Я-да адам жанына дерек нәме берип билер? ²⁷ Ынсан Оглы Атасының шөхратында Өз перишделери билен геленде, хер киме эден ишлерине гөрә хакыны берер. ²⁸ Сизе догрусыны айдярын, бу ерде дуранларың арасында Ынсан Оглуның Өз Патышалыгында гелйәнини гөрмезден өң, өлүми датмажак кәбир адамлар бар».

17–НЖИ БАП

Исаның гөрнүши үйтгәйәр

¹ Иса алты гүнден соң, дине Петрусы, Якубы ве онуң доганы Яхяны янына алып, олары бир бейик дагың үстүне чыкарды. ² Оларың гөзлериниң алнында Онуң гөрнүши үйтгеди, йүзи Гүн кимин парлады, эгин-эшиги ышык ялы агарды. ³ Бирденкә, олар Муса билен Ыляс гөрүнди. Олар Иса билен геплешип дурдулар. ⁴ Петрус Иса шейле дийди: «Я Реб! Бизе бу ерде болмак якымлы. Эгер Сен ислесең, мен үч чадыр гурайын: бири – Саңа, бири – Муса, бири – Ыляса».

⁵ Ол энтек гепләп дурка, нурлы бир булут олара көлеге салды. Булутдан шейле бир оваз гелди: «Бу Мениң сөйгүли Оглумдыр, Мен Ондан гаты разыдырын. Оны диңләң». ⁶ Шәгиртлер муны эшиденлеринде, гаты горкуп, йүзин йыкылдылар. ⁷ Эмма Иса гелип, олара элини дегрип: «Туруң, горкман» дийди. ⁸ Олар гөзлерини галдыранларында, дине Исадан башга хич кими гөрмедилер. ⁹ Дагдан инип гелйәркәлер, Иса олара: «Ынсан Оглы өлүмден дирелйәнчә, гөрениңизи хич киме айтман» дийип табшырды. ¹⁰ Шәгиртлери Ондан: «Әйсе нәме үчин канунчылар өнүрти

Бляс гелмелидир диййэрлер?» дийип сорадылар. ¹¹ Ол хем жогап берип дийди: «Догрудан-да, Бляс гелип, хемме зады дүзетмелидир. ¹² Эмма Мен сизе айдярын, Бляс эййэм гелди, оны танамадылар, оңа халанларыны этдилер. Шонун ялы, Ынсан Оглы-да оларың элинден гөргги гөрөр». ¹³ Шонда шәгиртлер Онун өзлерине Чокундырыжы Яхя барада гүррүң берйэндигине дүшүндилер.

Тутгайлы оглан сагаляр

¹⁴ Мәрекәнин янына баранларында, бир адам гелип, Исаның өңүнде дыза чөкүп, шейле дийди: «¹⁵ Я Реб! Мениң оглума рехим эт, себәби ол тутгайлы, көп эзъет чекйәр, йыгы-йыгыдан өзүни ода, сува уряр. ¹⁶ Мен оны Сениң шәгиртлерине гетирдим, йөне олар сагалдып билмедилер». ¹⁷ Иса шейле жогап берди: «Эй ёлдан чыкан, имансыз не-сил! Мен хачана ченли сиз билен биле болуп, сизе чыдайын? Огланы шу ере Маңа гетириң». ¹⁸ Иса жына кәеди, жың хем огландан чыкды. Оглан шол сагадың өзүнде сагалды. ¹⁹ Онсоң шәгиртлер Исаның янына гелип, өз-өзлерикә Оңа: «Биз нәме үчин оны чыкарып билмедик?» дийдилер. ²⁰ Иса хем олара дийди: «Иманыңызың ёклогы* үчин. Мен сизе догрусыны айдярын, бир горчица дөнеси ялы-да иманыңыз болуп, шу дага: „Бу ерден ол ере гөч“ дийсеңиз, ол гөчер, сизе башартмажак зат болмаз. ²¹ Бу хили жыңлары дога ве оразадан башга хич зат билен чыкарып болян дәл-дир». ²² Желиледе гезип йөркәлер Иса олара шейле дийди: «Ынсан Оглы ынсан элине берлер. ²³ Оны өлдүрерлер, Ол үчүнжи гүни дирелер». Шәгиртлер гаты гынандылар.

Ыбадатхана салгыды

²⁴ Капернаума геленлеринде ики драхма йыгнаянлар Петруса гелип: «Сизиң Мугаллымыңыз ики драхма бермейәрми?» дийдилер. ²⁵ Петрус: «Хава, берйәр» дийди. Өе

* 17:20 *Ёклогы* — иң гадымы голязмаларда: «азлыгы».

геленде, Иса ондан өнүрдип: «Симун, сен нәме диййәрсин? Ер йүзүндәки патышалар гүмрүк я салгыды кимден аялар? Өз огулларыннанмы я кесекилерденми?» дийди. ²⁶ Петрус Оңа: «Кесекилерден» диенде, Иса оңа шейле дийди: «Оңда, огуллар эркиндир. ²⁷ Йөне олары бүдрет-мезлик үчин көле гит-де, чеңнек ташла. Оңа илкинжи илен балыгы алып, агзыны ачсаң, бир теңнә гөзүң дүшер. Оны ал-да, Мениң үчинем, өзүң үчинем олар бер».

18–НЖИ БАП

Иң улы ким?

¹ Шол вагт шәгиртлер Исаның янына гелип: «Гөгүң Патышалыгында иң улы ким?» дийдилер. ² Иса-да бир чаганы чагырып, оны оларың ортасында дурузды-да, шейле дийди: «³ Сизе догрусыны айдярын, тоба эдип, чагалар ялы бол-масаңыз, Гөгүң Патышалыгына асла гирип билмерсиңиз. ⁴ Ким өзүни шу чага ялы пес гөвүнли тутян болса, Гөгүң Патышалыгында иң улы шолдур. ⁵ Ким шунуң ялы бир чаганы Мениң адымдан кабул этсе, Мени кабул этдигидир. ⁶ Ким-де Маңа иман эден бу чагалардан бириниң гүнә этмегине себәп болса, бойнундан улы дегирмен дашы асылып, дензиң дүйбүнде гарк болмак онуң үчин хас говы болар. ⁷ Ынсанларың гүнә этмегине себәп болан затлардан өтри, вай, бу дүниәниң гүнүне! Бейле затларың гелмеги зерурдыр, йөне буларың гелмегине себәп болян адамың гүнүне вай! ⁸ Элиң я аягың сениң гүнә этмегине себәп болса, оны кес-де, өзүңден ташла. Саңа чолак я агсак болуп яшайша гирмек, ики элли я ики аяклы болуп, эбеди ода зыңылмак-дан говудыр. ⁹ Гөзүң сениң гүнә этмегине себәп болса, оны оюп чыкар-да ташла. Саңа еке гөзли болуп яшайша гирмек, ики гөзли болуп довзах одуна зыңылмакдан говудыр. ¹⁰ Бу көрпелерден бирини эсгермезлик этмекден гача дуруң, чүнки сизе айдярын, буларың Гөкдәки перишделери Мениң Гөкде болан Атамың элмыдам йүзүни гөрийәрлер. ¹¹ Ынсан Оглы йитирим боланлары халас этмәге гелендир».

Йитен гоюн тымсалы

«¹²Сиз нәме диййәрсиниз? Бир адамың йүз гойны болуп, оларың бири азашса, ол тогсан докузыны дагларда галдырып, азашаның гөзлегине чыкмазмы? ¹³Оны тапып биләйсе, сизе догрусыны айдярын, ол мунун үчин азашмадык тогсан докузысына бегененден хем гаты бегенер. ¹⁴Шейлеликте, бу көрпелерден бириниң хеләк болмагы Гөкдәки Атаңызың ислеги дәлдир».

Бир доган гүнә этсе

«¹⁵Доганың саңа гаршы гүнә этсе, бар-да, икичәк гүрлешип, айбыны оңа айт. Сениң сөзүңе гулак асса, бу доганыңы газандыгыңдыр. ¹⁶Сөзүңе гулак асмаса, хер сөз ики я үч шаядың агзындан тассыкланар ялы, бир я ики адамыяныңа ал. ¹⁷Олара-да гулак асмак ислемесе, онда йыгнага айт. Оңа-да гулак асмак ислемесе, гой, ол сениң үчин бир бутпараз я-да салгытчы болсун. ¹⁸Сизе догрусыны айдярын, ер йүзүңде даңан задыңыз Гөкде-де даңылгы болар. Ер йүзүңде чөзен задыңыз Гөкде-де чөзүлги болар. ¹⁹Ене сизе айдярын, эгер сизден ики адам дилежек хер бир зады хакда өзара ылалашса, Гөкдәки Атам дилеглери битирер. ²⁰Чүнки ики я үч адам Мениң адымдан хайсы ерде үйшүшсе, Мен-де шол ерде, оларың арасында боларын».

Рехимсиз хызматкәр

²¹Онсоң Петрус гелип, Иса шейле дийди: «Я Реб, доганым маңа гаршы нәче гезек гүнә этсе, мен оны багышлайын? Еди гезекми?» ²²Иса оңа шейле жогап берди: «Мен саңа еди гезек дәл, етмиш ёла еди гезек диййәрин. ²³Шонун үчин Гөгүң Патышалыгы өз хызматкәрлери билен хаклашмак ислән бир патыша меңзейәр. ²⁴Ол хасаплашмага дуранда, оңа он мүң талант борчлы бирини янына гетирйәрлер. ²⁵Ол бергисини төләп билмәнинде, агасы онун өзүниң, аялының, оглан-ушагының ве бүтин малларының

сатылып, бергисиниң берилмегини буюрар. ²⁶ Хызматкәр йүзин йыкылып, оңа ялбарып: „Эй агам, сабыр эт! Барыны төләйин“ диййәр. ²⁷ Агасының рехими инип, ол хызматкәри бошадяр, алгысыны гечйәр. ²⁸ Яңкы хызматкәр дашарык чыканда, өзүне йүз динар борчлы болан бир ёлдашына саташяр. Оны тутуп: „Бергиңи бер“ дийип, бокурдагындан тутяр. ²⁹ Ёлдашы онуң аягына йыкылып: „Сабыр эт, бергими берейин“ дийип оңа ялбаряр. ³⁰ Ол этмейәр, гайтам, бергисини берйәнчә, оны зындана салдыряр. ³¹ Яңкы адамың ёлдашлары бу ваканы гөрүп, гаты гынанярлар, болан әхли зады барып, агаларына хабар берйәрлер. ³² Онсоң агасы оны чагырып диййәр: „Эй, эрбет хызматкәр! Маңа ялбараның үчин мен шол алгының барыны гечдим. ³³ Мениң саңа рехим эдишим ялы, сен хем ёлдашыңа рехим этмели дәлмидиң?“ ³⁴ Агасы газапланып, бергисини берйәнчә, оны гынаянларың элине берйәр. ³⁵ Сизиң хем хер бириңиз өз доганының языкларыны йүрекден багышламаса, Мениң Гөкдәки Атам хем сизи шейле эдер».

19–НҖЫ БАП

Талак барада сораг

¹ Иса бу сөзлери тамамланындан соң, Желиледен чыкып, Яхуданың чәклерине, Иордан дерясының аңырсына гитди. ² Улы мәреке Онуң ызына дүшди, Иса хем шол ерде олары сагалтды. ³ Фарисейлер гелдилер ве Оны сынап: «Хер бир себәп билен аялы айырмак догрумыдыр?» дийип сорадылар. ⁴⁻⁵ Ол хем шейле жогап берди: «Яраданың олары башда эркек ве аял эдип ярадандыгыны, „Шол себәпден хем эркек ата-энесини гоюп, аялы билен хөврүгер ве икиси бир тен болар“ диенини сиз окамадыңызмы? ⁶ Шоңа гөрә, инди олар ики дәл-де, бир тен хасапланарлар. Худайың гошаныны бендеси айырмасын». ⁷ Олар Иса шейле дийдилер: «Онда нәме үчин Муса аялы айранда, онуң талак хатыны бермеклиги табшырыпдыр?» ⁸ Иса оlara шейле

жогап берди: «Донйүрек адамлар боланыңыз үчин, Муса сизе аялыңызы айырмага ыгтыяр берди, йөне овал-башда бейле дәлди. ⁹ Мен сизе айдярын, ким аялыны зынадан башга себәп билен айрып, башга аяла өйленсе, зына эдйәндир. Әринден айрылан аяла өйленен хем зына эдйәндир». ¹⁰ Шәгиртлер Оңа: «Эркек билен аял арасында ягдай шейле болса, онда өйленмезлик говудыр» дийишдилер. ¹¹ Эмма Иса олара шейле дийди: «Хемме адамлар бу сөзи кабул эдип билмезлер, диңе өзлерине берленлер кабул эдип билерлер. ¹² Чүнки догабитди агталар, адамлар тарапындан агта эдиленлер ве Гөгүң Патышалыгы угрунда өзлерини агта эденлер хем бардыр. Муны кабул эдип билен кабул этсин».

Иса чагалара ак пата берйәр

¹³ Онсоң оларың үстүне элини гоюп дога этсин дийип, Исаның янына чагалары гетирдилер. Шәгиртлер чагалары гетиренлере кәдилер. ¹⁴ Эмма Иса: «Дегмәң, чагалар Мениң яныма гелсин, олары бөкдемәң, чүнки Гөгүң Патышалыгы шулар ялыларыңкыдыр» дийди. ¹⁵ Иса оларың үстүне элини гоянындан соң, ол ерден гитди.

Бай яш йигит

¹⁶ Ине, бири Онуң янына гелип: «Эй, ягшы Мугаллым, эбеди яшайшым болар ялы, мен нәме ягшы зат этмели?» дийди. ¹⁷ Иса шейле дийди: «Нәме үчин Маңа ягшы диййәрсин? Ягшы болан тәк Бири — Худай*. Йөне эбеди яшайша говушмак ислеян болсан, табшырыклары бержай эт». ¹⁸ Ол Исадан: «Хайсы табшырыклары?» дийип сорады. Иса шейле жогап берди: «Адам өлдүрме, зына этме, огрулык этме, ялан гүвәлик берме, ¹⁹ эне-атаңы сыла, гоншыны өзүң ялы сөй». ²⁰ Яш йигит: «Мен буларың хеммесини бержай этдим, ене нәме кемим бар?» дийип, Исадан сорады.

* 19:17 *Нәме үчин... Худай* — иң гадымы голязмаларда: «Менден ягшылык барада сораарсыңмы? Ягшы болан тәк Бири бар».

²¹ Иса оңа: «Кәмил болайын дийсең, гит, нәмән бар болса, сат-да, гарыплара бер, Гөкде хазынан болар, онсон гел-де, Мениң ызыма дүш» дийди. ²² Яш йигит бу сөзи эшидип, тукат болуп гитди, чүнки онуң көп мал-мүлки барды. ²³ Иса шәгиртлерине дийди: «Сизе догрусыны айдярын, барлы адам Гөгүң Патышалыгына четинлик билен гирер. ²⁴ Сизе ене айдярын, бир дүйәниң иңңәниң гезүнден гечмеги барлы адамың Худайың Патышалыгына гирмегинден аңсатдыр». ²⁵ Муны эшиденлеринде шәгиртлери: «Онда ким халас болуп билер?» дийип, чакданаша геңиргенишдилер. ²⁶ Иса оlara середип: «Ынсанлар үчин бу мүмкин дәл, йөне Худай үчин әхли зат мүмкин» дийди. ²⁷ Онсон Петрус Она шейле дийди: «Ине, биз әхли задымызы ташлап, Сениң ызына дүшдүк, онда бизиң нәмәмиз болар?» ²⁸ Иса-да оlara шейле дийди: «Сизе догрусыны айдярын, әхли задың тәзеленжек вагты, Ынсан Оглы Өз шөхратлы тагтында отуранда Мениң ызыма дүшен сиз хем он ики тагтда отурып, Ысрайылың он ики тайпасының үстүнден хөкүм чыкарарсыңыз. ²⁹ Мениң хатырам үчин өйлерини, доганларыны, уяларыны, атасыны, энесини, аялыны, оглан-ушагыны я ерлерини ташлан хер кес йүз эссе эдип алар, эбеди яшайшың мирасчысы болар. ³⁰ Йөне көп илкинжилер иң соңкулар, иң соңкулар хем илкинжилер болар».

20—НЖИ БАП

Үзүмчи тымсалы

«¹ Гөгүң Патышалыгы үзүмлигинде ишләр ялы, эртир ир билен ишчи тутмага гиден ер эеси ялыдыр. ² Ол ишчилер билен гүнде бир динара разылашып, олары өз үзүмлигине ёллар. ³ Гүндиз сагат докузларда дашарык чыканда, базарда башгаларың бош дураныны гөрийәр. ⁴ Оlara-да: „Сиз хем үзүмлиге гидиң, хақыңыз нәме болса берерин“ диййәр. Олар хем гидйәрлер. ⁵ Гүнортан ве гүндиз сагат үчлерде ене дашарык чыкяр-да, ене шейле эдйәр. ⁶ Гүндиз

сагат бәшлерде дашарык чыканда, башга бош дуранлары гөрүп, олар: „Нәме үчин гүнузын бу ерде бош дурсуңыз?“ диййәр. ⁷ Олар хем: „Чүнки хич ким бизи тутмады“ диййәрлер. Олар: „Сиз-де үзүмлиге гидиң“ диййәр. ⁸ Агшам дүшенде, үзүмлигиң эеси өз иш доландырыянына шейле диййәр: „Ишчилери чагыр-да, иң соңкулардан башлап, илкинжилере ченли хакларыны төле“.

⁹ Шейлеликте, гүндиз сагат бәшлерде геленлериң хер бири бир динар аляр. ¹⁰ Илкинжилер геленде көп аларыс өйдйәрлер, йөне оларың-да хер бири бир динар аляр. ¹¹ Муны алан вагтлары олар ер эесине хүңүрдешип, ¹² „Бу иң соңкулар дине бир сагат ишледилер, сен болсаң олары гүнүң йүкүни, ыссысыны чекен бизиң билен дең этдиң“ диййәрлер. ¹³ Ер эеси оларың бирине жогап берип, шейле диййәр: „Эй дост! Мен саңа адалатсызлык эдемок; сен мениң билен бир динара разылашмадыңмы? ¹⁴ Өз хакыңы ал-да гит. Мен бу иң соңка-да саңа береними бермек ислейәрин. ¹⁵ Өз малым билен исләними этмәге ыгтыярым ёкмы? Я-да мениң сахылыгыма гөриплик эдйәрсинми?“ ¹⁶ Шейлеликте, иң соңкулар илкинжи, илкинжилер хем иң соңкулар болар, чүнки чагырыланлар көп, сайлананлар аздыр».

Иса өлүп дирелжегини ене айдяр

¹⁷ Иса Иерусалиме барярка, он ики шәгирди ёлда чете чекип, олар шейле дийди: «¹⁸ Ине, Иерусалиме барярыс. Ынсан Оглы баш руханылара, канунчылар табшырылар, олар хем Оны өлүме хөкүм эдерлер. ¹⁹ Оңа гүлсүнлер, гамчыласынлар, хача чүйлесинлер дийип, Оны башга миллетлере табшырарлар, йөне Ол үчүнжи гүни дирелер».

Бир энәниң хайышы

²⁰ Онсоң Зебедей огулларының эжеси өз огуллары билен Исаның янына гелип, ере йыкылды-да, Ондан бир зат диледи. ²¹ Иса хем оңа: «Нәме ислейәрсин?» дийди. Ол-да

Иса: «Табшыр, Патышалыгыңда мениң бу ики оглумын бири Сениң сагында, бири хем солунда отурсын» дийди. ²² Эмма Иса шейле жогап берди: «Сиз нәме дилейәниңизи билмейәрсиниз. Сиз Мениң ичжек кәсәмден ичип билерсиңизми? Мениң чокундырылжак чокунышым билен чокундырылып билермисиңиз?» Олар-да Оңа: «Муны эдип билерис» дийдилер. ²³ Иса олара шейле дийди: «Сиз Мениң ичжек кәсәмден ичерсиңиз, Мениң чокундырылжак чокунышым билен чокундырыларсыңыз. Йөне сизе Мениң сагымда я солумда отурмага ругсат бермек Мениң элимде дәл. Бу орунлары Атам кимлер үчин тайынлан болса, шолар үчиндир». ²⁴ Бейлеки он шәгирт муны эшидип, яңкы ики догана гахарландылар. ²⁵ Эмма Иса олары янына чагырып, шейле дийди: «Сиз билйәрсиниз, миллетлериң башлыклары олара агалык эдйәр, улулары-да олара ыгтыяр билен баштутанлык эдйәр. ²⁶ Сизиң араңызда бейле болмасын. Араңызда ким улы болмак ислейән болса, бейлекилериң хызматкәри болсун. ²⁷ Араңызда ким илкинжи болмак ислейән болса, хеммәнизиң гулы болсун. ²⁸ Ынсан Оглы-да Өзүне хызмат эдилмеги үчин дәл, эйсем, хызмат этмек үчин, көплериң угрунда жаныны төлег хөкмүнде бермек үчин гелди».

Ики көрүң гөзи ачылыр

²⁹ Олар Эрихадан чыканларында, улы мәреке Исанын ызына дүшүп гитди. ³⁰ Ёлуң кенарында отуран ики көр адам Исаның гечип баряныны эшиденлеринде: «Я Реб, эй Давут Оглы, бизе рехим эт!» дийип гыгырышдылар. ³¹ Мәреке сеслерини чыкармасынлар дийип, олара кәеди, йөне олар: «Я Реб, эй Давут Оглы, бизе рехим эт!» дийип, өңкүден хем гаты гыгырышдылар. ³² Иса аяк чекди-де, олары чагырып: «Сизиң үчин нәме этмегими ислейәрсиниз?» дийди. ³³ Олар-да Оңа: «Я Реб, гөзүмиз ачылсын» дийдилер. ³⁴ Исаның хайпы гелип, оларың гөзлерине элини дегирди велин, деррев гөзлери ачылды, онсоң Онуң ызына дүшүп гитдилер.

21–НЖИ БАП

Исаның Иерусалиме гириши

¹ Олар Иерусалиме голайлап, Зейтун дагының этегиндәки Бейтфажа гелип етенлеринде, Иса ики шәгирде: «²Өнүңиздәки оба барың, салым гечмәнкә, даңылгы дуран яны тайхарлы бир эшеги тапарсыңыз, олары чөзүң-де, Маңа гетириң. ³Бири сизе бир зат дийсе: „Булар Реббе герек, ынха, ызына иберер“ дийиң» дийип, ёллады. ⁴Бу-да пыгамбер аркалы айдылан шу сөзүң ерине етмеги үчинди: ⁵«Сион гызына дийиң: Ине, сениң патышаң бир эшеге мүнүп, эшегиң баласы тайхара мүнүп, пес гөвүнлилик билен саңа гелйәр».

⁶Шәгиртлер хем гидип, Исаның табшырышы ялы этдилер. ⁷Эшек билен тайхары гетирдилер-де, эгин-эшиклерини оларың үстүне атдылар, Иса-да тайхарың үстүне мүнди. ⁸Мәрекәниң көпүси өз эгин-эшиклерини ёла язярды, кәси-де агачлардан шахалар кесип, ёла дүшейәрди. ⁹Онуң өнүңден барян ве ызындан гелйән мәреке: «Давут Оглуна хосанна! Реббиң адындан гелйән гутлы болсун, иң ёкарларда хосанна!» дийип гыгырышярдылар. ¹⁰Иса Иерусалиме гиренде, бүтин шәхер: «Бу ким?» дийип титрейәрди. ¹¹Мәреке хем: «Бу Желиләниң Насыра шәхеринден болан Иса пыгамбер» диййәрди.

Иса сатыжылары ыбадатханадан ковар

¹²Иса Худайың ыбадатханасына* гирип, ичердәки сатыжылары, алыжылары дашарык ковды. Пул чалышянларың текжелерини, кепдери сатянларың отургычларыны дүңдерди. ¹³Олара шейле дийди: «„Мениң өйүме дога өйи дийлер“ дийип язылгыдыр, сиз муны гаракчыларың сүренине өвүрдиниз». ¹⁴Ыбадатханада көрлер, агсаклар Онун

* 21:12 Худайың ыбадатханасына — иң гадымы голязмаларда: «ыбадатхана».

янына гелдилер, Ол хем олары сагалтды. ¹⁵ Баш руханьлар билен канунчылар Онуң эден тәсинликлерини, ыбадатханада: «Давут Оглуна хосанна!» дийип гыгырян чагалары гөрөнлеринде гахарландылар. ¹⁶ Оңа: «Буларың нәме дийәнини эшидйәрсинми?» дийдилер. Иса-да оларә шейле дийди: «Хава, сиз: „Яшажык балаларың, сүйт эмйәнлерин агзындан алкышлар алдың“ диен сөзи асла окамадыңызмы?» ¹⁷ Иса оларың янындан гитди, шәхерден чыкып хем Бейтания гелди, гижәни шол ерде гечирди.

Гуран инжир агажы

¹⁸ Эртеси шәхере доланып гелйәркә ажыкды. ¹⁹ Ёлуң гырасында бир инжир агажыны гөрүп, онуң янына гелди, йөне ондан япраклардан башга хич зат тапмады. Иса агажа: «Мундан бейләк сенден асла иймиш өнмесин!» дийди. Инжир агажы болса шол пурсатың өзүнде гурады. ²⁰ Шәгиртлер муны гөрүп: «Инжир агажы шол пурсатың өзүнде нәхили гурады?» дийшип хайран галдылар. ²¹ Иса шейле жогап берди: «Сизе догрусыны айдярын, иманыңыз болуп, шүбхе этмесениз, сиз дине бу инжир агажына эдилени этмек билен чәкленмән, эйсем, шу дага: „Гөтерил-де, деңзе зыңыл“ дийсеңиз-де, бу болар. ²² Иман эдип, дога билен хер нәме дилесеңиз, аларсыңыз».

Исаның ыгтыяры

²³ Иса ыбадатхана гелип, сапак берип дурка, баш руханьлар, халкың яшулулары Онуң янына гелип: «Сен хайсы ыгтыяр билен бу затлары эдйәрсин? Саңа бу ыгтыяры ким берди?» дийдилер. ²⁴ Иса оларә жогап берип дийди: «Мен-де сизден бир зат соражак, Маңа жогап берсеңиз, Мен хем сизе бу затлары хайсы ыгтыяр билен эдйәними айдайын. ²⁵ Яхяның чокундырмасы ниреденди? Гөкденми я ынсандан?» Олар-да өзара пикир алшып дийдилер: «Биз: „Гөкден“ дийсек, Ол бизе: „Онда, нәме үчин оңа иман гетирмединиз?“ диер. ²⁶ „Ынсандан“ диймәге-де халқдан

горкярыс, чўнки хеммелер Яхяны бир пыгамбер сайяр». ²⁷ Олар Иса шейле жогап бердилер: «Биз билмейэрис». Иса-да олара шейле дийди: «Мен-де сизе бу затлары хайсы ыгтыяр билен эдйэними айтмаярын».

Ики огул тымсалы

«²⁸ Сиз нэме диййэрсиниз? Бир адамың ики оглы бар экен. Ол биринжисине барып: „Оглум, бу гўн гит-де, үзўмликде ишле“ диййэр. ²⁹ Ол хем жогап берип: „Гитжек дэл“ диййэр. Йөне соң өкўнип гидйэр. ³⁰ Яңкы адам икинжисине барып шол сөзи айдяр; ол: „Боляр, ага“ диййэр, йөне гитмейэр. ³¹ Буларың икисинден какасының ислегини ерине етирен хайсысы?» Олар: «Биринжиси» дийдилер. Иса олара дийди: «Сизе догрусыны айдярын, салгытчылардыр кемчинлер Худайың Патышалыгына сизден өң гирер. ³² Чўнки Яхя sizin яныңызга догрулык ёлы билен гелди, сиз оңа ынанмадыңыз, йөне салгытчылар, кемчинлер оңа ынандылар. Сиз муны гөренизден соң хем өкўнмедиңиз, оңа ынанмадыңыз».

Үзўмлик ве багбанлар тымсалы

«³³ Ене бир тымсала гулак асың: Өй эеси болан бир адам бар экен. Ол үзўм агачларыны отурдып, дашына хаят айлаяр ве бир үзўм сыкылян чукур газяр, бир диң салып, үзўмлиги багбанлара экерине берйэр-де, узак ёла гидйэр. ³⁴ Хасыл вагты голайланда, мивесини алмак үчин хызматкэрлерини багбанлара иберйэр. ³⁵ Багбанлар онуң хызматкэрлерини тутуп, бирини енчйэрлер, бирини өлдүрйэрлер, бейлекисини-де дашлаярлар.

³⁶ Үзўмлигиң эеси өңкүден көп хызматкэр иберйэр. Багбанлар олара-да өңкүлере эденлерини эдйэрлер. ³⁷ Соңунда үзўмлигиң эеси: „Оглумы сыларлар“ дийип, өз оглуны иберйэр. ³⁸ Багбанлар онуң оглуны гөрениринде, бири-бирлерине: „Мирасдар шу, гелиң, муны өлдүрелиң, мирас бизе галар“ дийишйэрлер. ³⁹ Оны тутуп, үзўмликден

дашарык ташлап өлдүрйөрлер. ⁴⁰ Инди үзүмлигин эси геленде бу багбанлара нэме эдер?» ⁴¹ Олар Иса дийдилер: «Бу пис адамлары айылганч өлүмө сезевар эдип, үзүмлиги мөвсүминде мивесини өзүне бержек багбанлара экерине берер». ⁴² Иса олара шейле дийди: «Сиз Мукаддес Язгыларда: „Уссаларың рет эден дашы, бурчун башы болды. Бу Реббин эдениди, бизиң гөзүмизе бир тэсинлик“ диен сөзи асла окамадыңызмы? ⁴³ Мунуң үчин сизе диййэрин, Худайың Патышалыгы сизден алнып, Онуң мивелерини өндүржек миллете берлер. ⁴⁴ Бу дашың үстүне йыкылан бөлек-бөлек болар, ол бириниң үстүне гачса, оны мынжырадар». ⁴⁵ Баш руханылардыр фарисейлер Онуң тымсалларыны эшиденлеринде, өзлери хақда гүррүң эдйэнини андылар. ⁴⁶ Оны тутжак болдулар, йөне халкдан горкдулар, чүнки халк Исаны пыгамбер сайярды.

22—НЖИ БАП

Гелин тойы тымсалы

¹ Иса олара ене-де тымсаллар билен гүррүң берип, шейле дийди: «² Гөгүң Патышалыгы өз оглы үчин гелин тоюны тутан патыша ялыдыр. ³ Ол тоя чагырыланлара хабар этмек үчин хызматкэрлерини иберйэр, йөне чагырыланлар гелмек ислемайэрлер. ⁴ Патыша ене башга хызматкэрлери иберип, олара шейле диййэр: „Чагырыланлара айдың, ине, мен нахарымы тайярладым, өкүзлер, семиз маллар союлды, эхли зат тайяр, тоя гелсинлер“. ⁵ Эмма олар эхмиет бермейэрлер, бири өз экин мейданына, ене бири өз сөвдасының угруна чыкяр. ⁶ Бейлекилер-де онуң хызматкэрлерини тутуп, хорлаярлар, олары өлдүрйөрлер. ⁷ Шейлеликте, патыша газапланып, гошун ёллаяр-да, яңкы ганхорлары дерби-дагын эдйэр, шэхерлерини отлаяр. ⁸ Онсоң хызматкэрлерине диййэр: „Той тайяр, йөне чагырыланлар муңа мынасып дәл экен. ⁹ Ёл чатрыкларына барың-да, кими тапсаңыз, тоя чагырың“. ¹⁰ Бу хызматкэрлер хем ёллара

чыкып, яман диймән, ягшы диймән, тапанларының барыны үйшүрйәрлер, тойхана мыхмандан доляр. ¹¹ Патыша мыхманлара серетжек болуп ичерик гиренде, той гейимини геймедик бир адама гэзи дүшйәр. ¹² Она диййәр: „Эй дост, сен той гейимини геймән, бу ере нәхили гирдин?“ Йөне ол сесини чыкармаяр. ¹³ Онсоң патыша хызматкәрлере диййәр: „Эл-аягыны баглаң-да, оны дашарык, гаранкылыга ташлаң, ол ерде агы ве диш гыжама болар“. ¹⁴ Чүнки чагырыланлар көп, сайлананлар аздыр».

Кайсарыңкы кайсара

¹⁵ Онсоң фарисейлер гидип, Оны гепде тутмак барада маслахат гечирдилер. ¹⁶ Хиродесчилер билен өз шәгиртлерини Исаның янына иберип дийдилер: «Мугаллым! Биз Сениң догручылдыгыңы, Худайың ёлуны хақыкат йүзүнден өвредйәндигиңи, хич киме яранжак болмаяндыгыңи билйәрис, чүнки Сен адамларың дережесине бакмаярсың. ¹⁷ Инди бизе айт, Сен нәме диййәрсин, кайсара салгыт төлемек догрумы я дәлми?» ¹⁸ Иса оларың яман ниетлерини билип дийди: «Мени нәме үчин сынаярсыңыз, эй икийүзлүләр? ¹⁹ Маңа салгыт пулуны гөркезин». Олар хем Она бир динар гетирдилер. ²⁰ Иса олар: «Шу сурат билен язгы киминки?» дийди. ²¹ Олар: «Кайсарыңкы» дийдилер. Шонда Иса олар: «Онда, кайсарыңкыны кайсара, Худайыңкыны Худая берин» дийди. ²² Олар муны эшиденлеринде хайран галып, Онуң янындан гитдилер.

Дирелиш барада сораг

²³ Өлүмден дирелме ёкдур диййән саддукейлер шол гүн Исаның янына гелип, Она сораг бердилер: «²⁴ Мугаллым, Муса: „Эгер бир адамың зүряды болман өлсе, доганы онуң аялыны алып, доганына несил етишдирмелидир“ дийипдир. ²⁵ Бизин арамызда еди доган барды. Биринжиси өйленди-де өлди. Зүряды болмансон, аялыны доганына галдырды. ²⁶ Икинжиси, үчүнжиси, тә единжисине ченли

шейле болды. ²⁷ Оларың хеммесинден соң хем аял өлди. ²⁸ Инди, өлүлөр диреленде, бу аял ол еди доганың хайсысының аялы болар? Чүнки хеммеси оны алыпды». ²⁹ Иса оlara шейле жогап берди: «Сиз Мукаддес Язгылары, Худайың гудратыны билмән ялңышярсыңыз. ³⁰ Өлүлөр диреленлеринде өйленмән, әре чыкман, Худайың Гөкдәки перишделери ялы боларлар. ³¹ Өлүмден дирелмә геленимизде болса, сиз Худайың өзүңизе: ³² „Мен Ыбрайымың Худайы, Ысхагың Худайы, Якубың Худайыдырын“ диенини окамадыңызмы? Ол өлүлериң дәл, дирилериң Худайыдыр». ³³ Мәреке муны эшидип, Онуң таглыматына хайран галды.

Иң улы табшырык

³⁴ Фарисейлер Исаның саддукейлериң сесини чыкартманлыгыны эшиденлеринде, бир ере йыгнанышдылар. ³⁵ Олардан бир канунчы Исаны сынамак үчин: ³⁶ «Мугаллым, канунда иң улы табшырык нәме?» дийип сорады. ³⁷ Иса оңа шейле дийди: «„Худайың Ребби бүтин йүрегин, бүтин жаның, бүтин дүшүнжәң билен сөй“. ³⁸ Шу биринжи ве иң улы табшырыкдыр. ³⁹ Икинжи хем шонуң ялы: „Гоңшыңы өзүң ялы сөй“. ⁴⁰ Бүтин канун ве пыгамберлер язгылары шу ики табшырыга баглыдыр».

Месих кимиң оглы?

⁴¹ Фарисейлер йыгнанышып дуркалар, Иса олардан: ⁴² «Месих барада нәме пикир эдйәрсиниз? Ол кимиң Оглы?» дийип сорады. Олар хем Иса: «Ол Давудың Оглы» дийдилер. ⁴³ Иса оlara шейле дийди: «Онда, нәме үчин Давут Рухдан ылхам алып, Оңа Реб дийип: ⁴⁴ „Реб мениң Реббиме дийди: Душманларыңы аякларың астында гойяңчам, Мениң сагымда отур“ диййәр? ⁴⁵ Эгер Давут Оңа Реб диййән болса, Ол нәхили Давудың оглы боляр?» ⁴⁶ Хич ким Иса жогап берип екеже сөз хем айдып билмеди, шол гүнден бейләк хич ким Ондан бир зат сорамага йүрек этмеди.

23—НЖИ БАП

Вай гүнүңизе!

¹ Онсоң Иса халка, Өз шәгиртлерине шейле гүррүң берди: «² Канунчылар билен фарисейлер Мусаның орнунда отырлар. ³ Шонун үчин оларың сизе айдяңларының барыны ерине етириң, бержай эдиң, йөне оларың эденлерини этмән, чүнки айдып-да, өзлери эдйән дәлдирлер. ⁴ Олар агыр, гөтермеси кын йүклери баглап, адамларың гершине гойяңдырлар, йөне өзлери бу йүклери гөтермек үчин бир бармакларыны хем гымылдатмак ислейән дәлдирлер. ⁵ Олар эдйән әхли затларыны гөз үчин эдйәндирлер. Дога гутуларыны гиңелдип, гейимлериниң пүрчүгини узалдындырлар. ⁶ Зыяпатларда төри, синагогаларда баш күрсүлери, ⁷ базар еринде салам алмагы, адамларың өзлерине „мугаллым“ диймегини сөййәндирлер. ⁸ Сиз өзүңизе „мугаллым, мугаллым“ дийдирмән, чүнки сизиң Мугаллымыңыз бирдир, сизиң барыңыз догансыңыз. ⁹ Ер йүзүнде хич киме „Ата“ диймән, чүнки сизиң Атаңыз бирдир, Ол Гөкдедир. ¹⁰ Өзүңизе „Ёлбашчы“ дийдирмән, чүнки сизиң Ёлбашчыңыз бирдир, Ол Месихдир. ¹¹ Улыңыз хеммәңизе хызматкәр болсун. ¹² Чүнки өзүни бейгелден песелер, өзүни песелден бейгелер. ¹³ Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлөр! Чүнки сиз Гөгүң Патышалыгыны адамлара баглаярысыңыз, не өзүңиз гирийәрсиниз, не-де гиржеклере ёл берийәрсиниз. ¹⁴ Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлөр! Чүнки сиз дул хатынларың өйлерини талап, гөз үчин узын-узын догалар окан болярысыңыз. Шонун үчин сиз хас агыр жеза сезевар боларсыңыз. ¹⁵ Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлөр! Чүнки бирже адамы өз диниңизе гиризжек болуп, деңизлере, дүзлере айланярысыңыз. Гиризениңизде болса, оны өзүңизден ики эссе довзах оглы эдйәрсиниз. ¹⁶ „Бириниң ыбадатханадан ант ичмеги мөхүм дәл, йөне ким ыбадатхананың гызылыңдан ант ичсе, өз антына даңылгы

болар“ диййән көр ёл гөркезижилер, вай гүнүңизе! ¹⁷ Эй, акмаklar ve көрлер! Хайсысы улы, гызылмы я гызылы мукаддес эдйән ыбадатхана? ¹⁸ Ене: „Бириниң гурбанлык эдилйән ерден ант ичмеги мөхүм дәл, йөне ким онуң үс-түндәки гурбандан ант ичсе, өз антына даңылгы болар“ диййәрсиниз. ¹⁹ Эй, акмаklar ve көрлер! Хайсысы улы, гурбанмы я гурбаны мукаддес эдйән гурбанлык ери? ²⁰ Гурбанлык эдилйән ерден ант ичйән ондан хем онуң үстүндәки затларың хеммесинден ант ичйәндир. ²¹ Ыбадатханадан ант ичйән ондан ve онуң ичинде мекан тутан Худайдан ант ичйәндир. ²² Гөкден ант ичйән Худайың тагтындан ve онуң үстүнде Отурандан ант ичйәндир. ²³ Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ve фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз нарпыздан, анисден ve зиреден зекат берип, кануның ва-жыбрак ишлерини, адыллыгы, рехимдарлыгы, иманы таш-ладыңыз. Бу затлары этмели, бейлекилери-де ташламалы дәлдиниз. ²⁴ Эй чыбыны сүзүп айрып, дүйәни ювудян көр ёл гөркезижилер! ²⁵ Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ve фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз кәседир гап-чанагың дашыны арассалаярсыңыз, оларың ичи болса огурлык хем небисженликден долы. ²⁶ Эй, көр фарисей! Кәседир гап-чанагың дашы-да арасса болар ялы, өнинчә ичини арассала. ²⁷ Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ve фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз агардылып, дашындан овадан гөрүнйән, йөне ичи өлүлериң сүңклери ve хер түйсли мур-дарлыктан долы мазарларсыңыз. ²⁸ Сиз хем дашыңыздан адамлара догры адам ялы гөрүнйәрсиниз, йөне ичиниз икийүзлүликден, эрбетликден долы. ²⁹ Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ve фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз пыгамберлере мазарлар салып, догры адамларың ядыгәрлик-лерини безәп: ³⁰ „Биз аталарымызың гүнлеринде болан болсак, пыгамберлериң ганыны дөкмекде олар шәрик болмаздык“ диййәрсиниз. ³¹ Шейлелик билен, пыгамбер-лери өлдүренлериң огулларыдыгыңызга өзүңиз гүвә гечйәрсиниз. ³² Онда, аталарыңызың башлан ишлерини тамамлаң!

³³ Эй йыланлар ве алахөвренлер несли! Довзах хөкүмиден нәхили гачжак? ³⁴ Шоңа гөрә, ине, Мен сизе пыгамберлер, акылдарлар ве канунчылар ёлларың. Сиз оларың кәбирини өлдүрерсиңиз, хача чүйләрсиңиз, кәбирини-де синагогаларыңызда енжерсиңиз, шәхерден-шәхере коваларсыңыз. ³⁵ Шейлеликте, догры адам болан Хабылың ганындан тә ыбадатхана билен гурбанлык эдилйән ер арасында өлдүрениңиз Берекияның оглы Зекеряның ганына ченли, хер догры адамың ер йүзүнде дөкүлен ганына сиз жогапкәрсиңиз. ³⁶ Сизе догрусыны айдярын, бу затларың әхлисине шу несил жогапкәрдир. ³⁷ Эй, Иерусалим! Пыгамберлери өлдүрйән, өзүне ёллананлары дашлаян Иерусалим! Бир товугың жүйжелерини ганатларының ашагына йыгнайшы ялы, Мен хем энчеме гезек сениң чагаларыңы йыгнажак болдум, эмма сиз ислементиңиз. ³⁸ Ине, өйүңиз сизе хараба болуп галяр. ³⁹ Чүнки сизе айдярын, сиз „Реббин адындан гелен гутлы болсун“ диене деңеч Мени гайтадан гөрмерсиңиз».

24—НЖИ БАП

Ахырзаман аламаты

¹ Иса ыбадатханадан чыкып барярка, шәгиртлери янына гелип, Оңа ыбадатхананың жайларыны гөркезжек болдулар. ² Эмма Иса олара шейле жогап берди: «Бүтин бу затлары гөрийәрмиңиз? Сизе догрусыны айдярын, бу ерде даш үстүнде даш галмаз, хеммеси даргар». ³ Иса Зейтун дагында отырка, шәгиртлери екеликте Онуң янына гелип, шейле дийдилер: «Бизе айт, бу затлар хачан болар? Сениң гелмегиңиң ве ахырзаманың аламаты нәме болар?» ⁴ Иса олара шейле жогап берди: «Әгә болуң, сизи алдаймасыңлар. ⁵ Чүнки көплер: „Мен Месих“ дийип, Мениң адым билен гелерлер, көп адамлары алдарлар. ⁶ Уруш сеслерини, уруш туранлыгы барада хабарлар эшидерсиңиз. Әгә болуң, горкман, чүнки буларың бары болмалыдыр, йөне энтек дүнйәниң соңы дәлдир: ⁷ Чүнки миллет-миллете,

патышалык-патышалыга гаршы чыкар. Айры-айры ерлерде ачыклар болар, Ер титрэр. ⁸ Эмма булар бургуларын башлангыжыдыр. ⁹ Онсоң сизи гайга басдырарлар, өлдүрерлер, Мениң адым үчин хемме миллетлер сизи йигренер. ¹⁰ Шонда көплер имандан дэнип, бири-бирлерине хайынлык эдер, бири-бирлерини йигренерлер. ¹¹ Бирентек ялан пыгамберлер дөрөп, көплери аздырарлар. ¹² Шер ишлерин артанлыгы зерарлы, көплерин сөйгүси совар. ¹³ Эмма соңа ченли чыдан халас болар. ¹⁴ Патышалык барадакы бу Хош Хабар хемме миллетлере гүвэлик хөкмүнде дүниэнин эхли еринде вагыз эдилер, ахырзамана шонда гелер. ¹⁵ Шейлелик билен, Даниел пыгамбер тарапындан агзалан вейранчылык гетирйөн йигренжиниң мукаддес ерде дураныны гөрениңизде (оқыжы дүшүнсин), ¹⁶ Яхудадакылар даглара гачсын. ¹⁷ Өйүң үчегиндэки – өйүңден бир зат алмак үчин ашак инмесин. ¹⁸ Экин мейданындакы – донуны алмак үчин ызына өврүлмесин. ¹⁹ Ол гүнлерде гөврели, чага эmdirйөн аялларын гүнүне вай! ²⁰ Гача-гачлыгыңыз гыш я Сабат гүни болмасын дийип дога эдин. ²¹ Чүнки шонда улы мушакгат болар, бейле мушакгат дүниэнин башындан тэ шу вагта ченли боланам дэлдир, болмазам. ²² Ол гүнлер гысгалдылмадык болсады, онда, хич ким халас болмазды, йөне сайлананларын хатырасына ол гүнлер гысгалдылар. ²³ Шонда бири сизе: „Ине, Месих шу ерде“ я-да „Ине, ол ерде“ дийсе ынанмаң. ²⁴ Чүнки ялан месихлер, ялан пыгамберлер дөрөп, мүмкин болдугыча, сайлананлары-да аздыржак болуп, улы алапатлар, гудратлар гөркезерлер. ²⁵ Ине, Мен сизе өңүңден айтдым. ²⁶ Шейлеликте, сизе: „Ине, Месих чөлде“ дийселер-де чыкмаң, „Ине, ички отагларда“ дийселер-де ынанмаң. ²⁷ Чүнки йылдырым нэхили гүндогардан туруп, гүнбатарда хем гөрүнийән болса, Ынсан Оглунын гелши хем шейле болар. ²⁸ Маслык ниреде болса, гарагушлар шол ере үйшүшйэндир. ²⁹ Ол гүнлерин мушакгатынын ызысүре Гүн гаралар, Ай ышыгыны бермез, йылдызлар Гөкден гачып, Гөк гудратлары титрэр.

³⁰ Онсоң Гөкде Ынсан Оглуның аламаты гөрнер, шонда ер йүзүнің бүтин тайпалары перят эдер, Ынсан Оглуның Гөкдәки булутларда гудрат хем улы шөхрат билен гелйә-нини гөрер. ³¹ Ол Өз перишделерини белент сурнай сеси билен ёллар. Олар-да Онуң сайлананларыны дөрт тарап-дан, Гөгүң бир ужундан ол ужуна ченли йыгнарлар. ³² Ин-жир агажындан сапак алың: онуң шахалары юмшап, япрак чықаран махалы томсуң голайдыгыны билйәрсиниз. ³³ Шо-нуң ялы-да, бу затлары гөрениңизде, Ынсан Оглуның го-лайдыгыны, гапының агзындадыгыны билиң. ³⁴ Мен сизе догрусыны айдярын, бу затлар болянча, бу несил дүнйә-ден өтмез. ³⁵ Гөк хем ер өтер, йөне Мениң сөзлерим асла өтмез.

Билинмейән гүн ве сагат

³⁶ Эмма ол гүни хем ол сагады хич ким, Гөкдәки периш-делер-де билйән дәлдир, дине Ата билйәндир. ³⁷ Нухуң гүнлери нәхили болан болса, Ынсан Оглуның гелши-де шейле болар. ³⁸ Чүнки адамлар Нухуң гәмә мүнөн гүнүне ченли, тупандан өңки гүнлерде ийип, ичип, өйленип, әре чықярдылар. ³⁹ Тупан туруп, хеммесини әкидйәнчә, олар хич зады билмейәрдилер. Ынсан Оглуның гелши хем шейле болар. ⁴⁰ Шонда экин мейданында ики адам болар, бири алнар, бири гойлар. ⁴¹ Дегирмен башында галла үве-йән ики аял болар, бири алнар, бири гойлар. ⁴² Оя болуң, чүнки сиз Реббиңизиң хайсы гүн гелжегини билмейәр-синиз. ⁴³ Эмма муны билиң: өй эеси огрының хайсы са-гатда гелжегини билседи, оя боларды, өйүни талатмазды. ⁴⁴ Мунуң үчин, сиз хем тайяр болуң, чүнки Ынсан Оглы сизиң осламаян сагадыңызда гелер. ⁴⁵ Хызматкәрлере вагтлы-вагтында нахар пайларыны берсин дийип, агасы-ның оларың үстүнден гоян садык хем акыллы хызматкә-ри ким? ⁴⁶ Агасы геленде, шейле эдип йөренини гөржек хызматкәри нәхили багтлыдыр! ⁴⁷ Сизе догрусыны айдя-рын, агасы бүтин мал-мүлкүни шоңа ынанар. ⁴⁸ Бу ярамаз

хызматкәр өз ичинден: „Агам гич гелер“ дийип, ⁴⁹ ёлдашларыны урмага, серхошлар билен ийип-ичмәге башласа, ⁵⁰ ол хызматкәриң агасы онуң осламаян гүнүнде, билмейән сагадында гелип, ⁵¹ оны ики бөлүп, пайыны икийүзлүлериңки билен дең эдер. Ол ерде агы ве диш гыжама болар».

25–НЖИ БАП

Он гыз тымсалы

«¹Шонда Гөгүң Патышалыгы чыраларыны алып, гиеви гаршыламага чыкан он гыз ялы болар. ²Оларың бәшиси акылсыз, бәшиси-де акыллы экен. ³Акылсызлар чыраларыны алярлар, йөне янларына яг алмаярлар. ⁴Акыллылар чыралары билен бирликде гапларда яг әкидйәрлер. ⁵Гиев гижә галанда, хеммеси иркилип уклаярлар. ⁶Ярыгиже: „Ине, гиев гелйәр, гаршыламага чыкың!“ диен батлы сес эшидилйәр. ⁷Шонда яңкы гызларың хеммеси туруп, чыраларыны тайярлаярлар. ⁸Акылсызлар акыллылара: „Бизе ягыңыздан бираз берин, чыраларымыз сөнүп баря“ диййәрлер. ⁹Эмма акыллылар жогап берип: „Бизе-де, сизе-де етмезлик эдәймесин, говусы, сатыжылара барың-да, өзүңиз үчин алайың“ диййәрлер. ¹⁰Олар яг сатын алмага гиденлеринде, гиев гелйәр, тайяр болуп дуранлар онуң билен тойхана гирйәрлер велин, гапы япыляр. ¹¹Бейлеки гызлар хем соң гелип: „Ага! Ага! Гапыны ач“ диййәрлер. ¹²Эмма ол жогап берип: „Сизе догрусыны айдярын, мен сизи танамок“ диййәр. ¹³Шейлелик билен, оя болуң, чүнки сиз Ынсан Оглуның не гелжек гүнүни, не-де сагадыны билйәрсиниз».

Аманат пул тымсалы

«¹⁴Гөгүң Патышалыгы узак ёла чыкмакчы болуп, хызматкәрлерини янына чагырып, мал-мүлкүни олар табшыран адам ялыдыр. ¹⁵Бу адам хер хайсының башарныгына лайык: бирине – бәш, бирине – ики, бирине – бир талант берип, деррев ёла дүшйәр. ¹⁶Бәш талант алан гидип, бу пул

билен сөвда этмәге гиришйәр, ене бәш талант газаняр.
¹⁷ Ики талант алан-да шонуң ялы, ене ики талант газаняр.
¹⁸ Бир талант алан болса барып, топрагы газяр-да, агасының пулуны гизлейәр. ¹⁹ Көп вагтдан соң бу хызматкәрлерин агасы гелип, олардан хасабат сораяр. ²⁰ Бәш талант алан гелип, ене бәш талант гетирип: „Эй ага! Сен маңа бәш талант берипдин, ине, мен ене бәш талант газандым“ диййәр. ²¹ Агасы оңа: „Берекелла, ягшы, садык хызматкәр! Сен аз затда садык болдуң, мен саңа көп затлары ынанырын, агаң шатлыгына шәрик бол“ диййәр. ²² Ики талант алан хем гелип: „Эй ага! Сен маңа ики талант берипдин, ине, мен ене ики талант газандым“ диййәр. ²³ Агасы оңа: „Берекелла, ягшы ве садык хызматкәр! Сен аз затда садык болдуң, мен сени көп затлара белләрин, агаң шатлыгына шәрик бол“ диййәр. ²⁴ Бир талант алан хем гелип: „Эй ага, мен сениң гаты адамдыгыңы билйәрдим. Сен экмедик еринден орярсың, сепмедик еринден йыгырсың. ²⁵ Шонуң үчин горкдум, гидип, талантыңы топракда гизледим, ине, пулуңы ал!“ диййәр. ²⁶ Эмма агасы оңа шейле диййәр: „Эрбет хем ялта хызматкәр! Сен мениң экмедик еримден оряндыгымы, сепмедик еримден йыгяндыгымы билйәрмидиң? ²⁷ Онда, пулумы пул ишледйәнлере бермелидин, мен-де гелип, оны пейдасы билен алардым. ²⁸ Инди бир таланты ондан алың-да, он талантла берин. ²⁹ Чүнки кимде бар болса, оңа берлер, ондакы бол болар, кимде ёк болса, онуң элиндәки хем алнар. ³⁰ Пейдасыз хызматкәри дашарык гараңкылыга ташлаң. Ол ерде агы ве диш гыжама болар“».

Гоюнлар ве гечилер

«³¹ Ынсан Оглы өз шөхраты ичинде әхли перишделер билен гелип, шөхратлы тагтында отуар. ³² Әхли миллетлер Онуң өңүне йыгнанар, чопаның гоюнлары гечилерден сайлайшы ялы, Ол хем олары бири-биринден сайлар. ³³ Гоюнлары сагында, гечилери хем солунда гояр. ³⁴ Онсоң

Патыша сагындакылары диер: „Эй, Атамың гутланлары! Гелин, дүниә гурлалы бери сизиң үчин тайярланан патышалыгы мирас алың. ³⁵ Чүнки ачдым – иймәге зат бердиңиз, тешнедим – сув бердиңиз, ятдым – мыхман алдыңыз, ³⁶ ялаңачдым – гейиндириңиз, сыркавдым – идетдиңиз, зындандадым – гөрмәге гелдиңиз“. ³⁷ Шонда догры адамлар Оңа жогап берип диерлер: „Я Реб, биз Сени хачан ач гөрүп, нахарладык я хачан тешне гөрүп, сув бердик? ³⁸ Хачан Сени ят гөрүп, мыхман алдык я ялаңач гөрүп гейиндирдик? ³⁹ Хачан Сени сыркав я-да зынданда гөрүп, яныңа гелдик?“ ⁴⁰ Патыша жогап берип олар диер: „Сизе догрусыны айдырын, Мениң бу иң кичи доганларымдан бирине эдениңизи Маңа эденсиңиз“. ⁴¹ Онсоң солундакылары шейле диер: „Эй, лагнатлылар, Мениң янымдан айрылың, иблис билен онуң перишделерине тайярланан эбеди ода гидиң. ⁴² Чүнки ачдым – иймәге зат бермедиңиз, тешнедим – сув бермедиңиз, ⁴³ ятдым – мыхман алмадыңыз, ялаңачдым – гейиндирмединиңиз, сыркавдым ве зындандадым – яныма гелмедиңиз“. ⁴⁴ Шонда олар шейле жогап берерлер: „Я Реб, биз Сени хачан ач, тешне, ят, ялаңач, сыркав я зынданда гөрүп-де, Саңа хызмат этмедик?“ ⁴⁵ Шонда олар шейле жогап берер: „Сизе догрусыны айдырын, бу иң кичилерден бирине этмедигиңизи, Маңа эден дәлсиңиз“. ⁴⁶ Булар эбеди жеза, догры адамлар болса эбеди яшайша гидерлер».

26–НҖЫ БАП

Исаны өлдүрмек барада дилдүвшүк

¹ Бу сөзлерден соң Иса шәгиртлерине шейле дийди: ² «Ене ики гүнден Песах байрамыдыгыны билиәрсиниз. Ынсан Оглы хача чүйленмәге табшырылар». ³ Шол вагт баш руханылар билен халкың яшулулары Каяфа атлы баш руханының ховлусына йыгнанып, ⁴ Исаны хиле билен тутуп өлдүрмек үчин маслахат гечирдилер. ⁵ Олар: «Байрам гүнлеринде дәл, халк галмагал турзаймасын» дийишдилер.

Иса Бейтанияда

⁶Иса Бейтанияда хейвере кеселли Симуның өйүндөкә,
⁷бир аял ичинде гаты гыммат атыр ыслы яг болан ак мер-
мер гап билен Исаның янына гелип, Ол сачак башында
отырка, ягы Онуң депесинден гуйды. ⁸Шәгиртлер муны гө-
ренлеринде гахарланып: «Бейле исрип этмек нәмә герек?
⁹Бу ягы көп пула сатып, гарыплара берип-де боларды» ди-
йишдилер. ¹⁰Иса муны билип, оlara шейле дийди: «Нәме
үчин аялы ынжадярсыңыз? Ол Маңа ягшылык этди. ¹¹Чүн-
ки гарыплар хемише сизиң яныңызда, йөне Мен хемише
сизиң яныңызда болмарын. ¹²Ол бу ягы Мениң бедениме
гуймак билен, Мени жайланмага тайяр этди. ¹³Сизе догру-
сыны айдярын, шу Хош Хабар дүнийәниң ниресинде вагыз
эдилсе, бу аялың эдени-де оны ятламак үчин айдылар».

Иуданың хыянаты

¹⁴Онсон Онкилерден Иуда Искариот атлы бири баш
руханыларың янына барып, ¹⁵олара: «Эгер мен Оны сизе
табшырсам, маңа нәме берерсиңиз?» дийди. Олар хем
Иуда отуз бөлек күмүш чекип бердилер. ¹⁶Ол шондан бей-
ләк Исаны табшырмак үчин аматлы пурсат пейләп гезди.

Песах нахары

¹⁷Петир байрамының илкинжи гүни шәгиртлер Исаның
янына гелип: «Песах нахарыны иймегиң үчин, ниреде
тайярлык гөрмегимизи ислейәрсиң?» дийдилер. ¹⁸Ол шейле
дийди: «Шәхере гидиң-де, пыланының янына барып:
„Мугаллым: вагтым голай, Песахы шәгиртлерим билен би-
леликте сениң өйүнде гечиржек“ диййәр дийиң». ¹⁹Шә-
гиртлер хем Исаның өзлерине буйрушы ялы эдип, Песахы
тайярладылар. ²⁰Агшам дүшенде, Иса он ики шәгирди би-
лен билеликте сачак башында отурды. ²¹Олар нахарланып
отыркалар, Иса: «Сизе догрусыны айдярын, сизден бири
Маңа хайынлык эдер» дийди. ²²Олар гаты тукатланып,

ызлы-ызына Оңа: «Я Реб, мен-ә дэлдирин?» диймәге башладылар. ²³ Ол хем шейле жогап берди: «Элини Мениң билен биле табага батыран Маңа хайынлык эдер. ²⁴ Ынсан Оглы Өзи хакда язылышы ялы баряр, йөне Ынсан Оглуна хайынлык эдениң гүнүне вай! Ол адам энеден догулмадык болса, онуң үчин хас оңат боларды». ²⁵ Оңа хайынлык эден Иуда: «Мугаллым, мен-ә дэлдирин?» дийди. Иса хем оңа: «Сениң айдышың ялыдыр» дийди. ²⁶ Олар нахарланып отыркалар, Иса чөрек алып, шүкүр этди-де, оны дөвүп шәгиртлере берди ве: «Алың, ийин, бу Мениң тенимдир» дийди. ²⁷ Онсоң кәсәни алды, шүкүр эденинден соң, олар берип, шейле дийди: «Шундан хеммәңиз ичин. ²⁸ Чүнки бу Мениң ганым, гүнәлерин багышланмагы үчин көп адамларын хатырасына дөкүлен тәзе әхтин ганыдыр. ²⁹ Сизе диййәрин, Атамың Патышалыгында сизиң билен биле тәзесини ичжек гүнүме ченли үзүм ширесини гайтадан ичмерин». ³⁰ Олар бир өвгүли айдым айдып боланларындан соң, Зейтун дагына чыкдылар.

Петрусың инкәр этжәгеи өңүнден айдылар

³¹ Онсоң Иса олар шейле дийди: «Бу гижә сизиң хеммәңиз Менден йүз дөндерерсиниз, чүнки: „Чопаны уарын, сүрүдәки гоюнлар дагар“ дийип язылгыдыр. ³² Эмма Мен өлүмден диреленимден соң, сизден өң Желилә барарын». ³³ Петрус Оңа жогап берип: «Хеммелер Сенден йүз дөндерсе-де, мен асла дөндермерин» дийди. ³⁴ Иса оңа: «Саңа догрусыны айдырын, шу гижә хораз гыгырмазындан өң, сен Мени үч гезек инкәр эдерсиң» дийди. ³⁵ Петрус Оңа: «Мен Сениң билен өлмели болсам-да, Сени асла инкәр этмерин» дийди. Шәгиртлериң хеммеси-де шейле дийдилер.

Иса Гетсеманиде дога эдйәр

³⁶ Онсоң Иса шәгиртлери билен Гетсемани диен ере гитди. Ол олар: «Мен хол ере барып, дога эдип болянчам, шу ерте отурың» дийди. ³⁷ Петрус билен Зебедейиң

ики оглуны янына алды-да, тукатланып, гайгыланмага башлады. ³⁸ Онсоң олар: «Мениң жаным өлер ялы тукат, бу ерде галып, Мениң билен биле оя болуң» дийди. ³⁹ Бираз өне гидип, йүзин ятды-да: «Эй Атам! Мүмкин болса, бу кәсәни Менден гечир; йөне Мениң ислейшим ялы дәл, Сениң ислейшиң ялы болсун» дийип дога этди. ⁴⁰ Иса шәгиртлериң янына гелсе, олар уклап ятан экен. Ол Петруса шейле дийди: «Мениң билен биле бир сагат-да оя болуп билмединизми? ⁴¹ Сынага дүшмез ялы оя болуң, дога эдин. Рух ислегли, йөне тен эжиздир». ⁴² Иса икинжи гезек гидип: «Эй Атам, Мен ичмесем, бу кәсәниң гечмеги мүмкин дәл болса, онда, Сениң ислегиң болсун» дийип дога этди. ⁴³ Ене геленде, шәгиртлери уклап ятан экен, чүнки оларың гөзлери юмлуп гелйәрди. ⁴⁴ Иса олары галдырып, ене гитди, ене шол өңки сөзлер билен үчүнжи гезек дога этди. ⁴⁵ Онсоң шәгиртлериң янына гелип, олар дийди: «Сиз энтек-де уклап ятырмысыңыз? Дынжыңызы алярмысыңыз? Ине, сагат голайлады, Ынсан Оглы гүнәкәрлериң элине берилйәр. ⁴⁶ Туруң, гиделиң, ине, Маңа хайынлык эден голайлады».

Иса тутулар

⁴⁷ Ол энтек гелләп дурка, ине, Онкилериң бири болан Иуда, онуң билен билеликде баш руханылар ве халкын яшулулары тарапындан гылычлы, таяклы бир улы мәреке гелди. ⁴⁸ Оңа хайынлык эден Иуда олар: «Мен кими өпсем, Шолдур, Шоны тутуң» дийип, аламат берипди. ⁴⁹ Ол деррев Исаның янына барып: «Салам, Мугаллым!» дийип, Оны өпди. ⁵⁰ Иса хем оңа: «Нәме үчин гелдиң, достум!» дийди. Онсоң олар Иса голай гелип, эл уруп, Оны тутдулар. ⁵¹ Ине, Исаның янындакылардан бири элини узадып, гылыжыны сырды-да, баш руханының хызматкәрини уруп, гулагыны кесди. ⁵² Шонда Иса оңа шейле дийди: «Гылыжыңы гынына сал, чүнки гылыч чекенлериң хеммеси гылыч биленем өлдүрилер. ⁵³ Я Мен он ики легиондан

көп перишдәни деррев иберсин дийип, Атама йүз тутуп билмез өйдйәрсинми? ⁵⁴ Онда, бу шейле болмалыдыр диен Мукаддес Язгылар нәхили ерине етер?» ⁵⁵ Шол сагат Иса мәрекә йүзленип, шейле дийди: «Бир талаңчының гаршысына чыкян ялы, Мени тутмак үчин гылыч хем таяк билен гелдиңизми? Хер гүн ыбадатханада отурып, сапак беренимде, Мени тутмандыңыз. ⁵⁶ Йөне буларың хеммеси пыгамберлериң язгыларының ерине етмеги үчин болды». Шонда шәгиртлериң хеммеси Оны ташлап гачдылар.

Иса ехудыларың межлисиниң өңүнде

⁵⁷ Исаны тутанлар Оны баш руханы Каяфаның янына гетирдилер, канунчылар билен яшулулар-да шол ере йыгнаныпдылар. ⁵⁸ Петрус болса баш руханының ховлу-сына ченли гара гөрнүмден Исаның ызына дүшүп гитди. Ичерик гирди-де, ишинң соңуны гөржек болуп, хызматкәрлер билен биле отурды. ⁵⁹ Баш руханылар ве бүтин межлис Иса өлүм жезасыны бержек болуп, Она гаршы ялан шаятлар агтардылар. ⁶⁰ Көп яланчы шаятлар гелди, йөне онда-да тапып билмедилер. Ахырсоңы ики яланчы шаят гелип, ⁶¹ шейле дийди: «Бу Адам: „Мен Худайың ыбадатханасыны йыкып, оны үч гүнүң ичинде салып билерин“ дийди». ⁶² Баш руханы ёкарык галып: «Сен асла жогап бержек дәлми? Бу адамларың Сениң гаршыңа берйән гүвәлиги нәме?» дийди. ⁶³ Эмма Иса дымды. Баш руханы Она: «Саңа дири Худайдан касам эдйәрин, бизе айт, Худайың Оглы Месих Сенми?» дийди. ⁶⁴ Иса оңа: «Сениң айдышың ялыдыр, йөне сизе диййәрин, мундан соң Ынсан Оглуның гудратлы Худайың сагында отураныны, Гөгүң булутлары билен гелйәнини гөрерсиңиз» дийди. ⁶⁵ Шонда баш руханы өз эгин-эшигини йыртып: «Ол Худая дил етирди, бизе башга шаят нәмә герек? Ине, Онуң Худая дил етиренини өзүңиз эшитдиңиз. ⁶⁶ Нәме диййәрсиниз?» дийди. Олар хем жогап берип: «Ол өлүме мынасып» дийдилер. ⁶⁷ Онсоң Исаның йүзүне

түйкүрдилер, Оны юмрукладылар, кәбирлери Оңа: ⁶⁸ «Эй, Месих, бизе велилик эт, Сени уран ким?» дийип, Оны шапбатладылар.

Петрус Исаны инкәр эдйәр

⁶⁹ Петрус болса дашарда ховлуда отырды. Бир кениз онуң янына гелип: «Сен-де желилели Иса билен биледиң» дийди. ⁷⁰ Эмма ол хеммәниң янында инкәр эдип: «Мен сениң нәме дийәниңи билмейәрин» дийди. ⁷¹ Дервезә тарап барярка, башга бир кениз оны гөрүп, ол ерде дуран-лара: «Бу адам хем Насыралы Иса билен биледи» дийди. ⁷² Петрус ене-де инкәр эдип: «Мен ол Адамы танамаярын» дийип ант ичди. ⁷³ Аз салымдан соң, ол ерде дуранлар гелип, Петруса: «Догрудан хем, сен-де олардан, чүнки геплейшиң муны билдирип дур» дийдилер. ⁷⁴ Шонда Петрус: «Мен ол Адамы танамаярын» дийип, ант ичип, авы яламага дурды. Эдил шол вагт хораз гыгырды. ⁷⁵ Петрус Исаның: «Хораз гыгырмазындан өң, сен Мени үч гезек инкәр эдерсин» диен сөзүни ятлады-да, дашарык чыкып, мөңүрип аглады.

27–НЖИ БАП

Иуда өзүни дардан асяр

¹ Эртир ирден әхли баш руханылардыр халкың яшулулары Иса өлүм жезасыны бермек үчин маслахат гечирдилер. ² Оны баглап, элтип, хәким Понтиус Пилатуса табшырдылар. ³ Онсоң Оңа хайынлык эден Иуда Исаның хөкүм эдиленини гөрүп өкүнди, отуз бөлөк күмши ызына — баш руханылара, яшулулара гетирип, ⁴ «Мен языксыз гана хайынлык эдип гүнә этдим» дийди. Олар-да: «Бу бизе нәме, өзүң билйәрсин» дийдилер. ⁵ Иуда күмүшлери ыбадатхана зыңды-да, чыкып гитди, барып хем, өзүни дардан асды. ⁶ Баш руханылар болса күмүшлери алып: «Хун боланы үчин, булары ыбадатхананың хазынасында гоймак болмаз» дийдилер. ⁷ Шейлеликте, маслахат

гечирип, ятлара гонамчылык этмек үчин, ол пул билен күйзегәриң ерини сатын алдылар. ⁸ Шонун үчин ол ере шу гүне ченли «Ган ери» дийилйәр. ⁹ Шонда Еремия пыгамбер аркалы айдылан бу сөз ерине етди: ¹⁰ «Ысрайыл огулларының ол Баха Кесилене кесен бахасыны, ягны отуз бөлек күмши алып, Худайың маңа буйрушы ялы, күйзегәриң ери үчин бердилер».

Иса Пилатусың өңүнде

¹¹ Иса хәкимнң өңүнде дурды. Хәким Ондан: «Сен еху-дыларың патышасымы?» дийип сорады. Иса хем: «Сениң айдышың ялыдыр» дийди. ¹² Йөне баш руханылар, яшулулар Оны айыпланларында, хич бир жогап бермеди. ¹³ Онсоң Пилатус Оңа: «Саңа гаршы, гөр, нәче гүвәлик берилйәр, эшитмейәрсинми?» дийди. ¹⁴ Иса онун екеже сөзүне хем жогап бермеди. Хәким муңа гаты гең галды. ¹⁵ Песах байрамында халкың дилән бир туссагыны бошатмагы хәким адат эдинипди. ¹⁶ Шол вагтлар Бараббас атлы бир белли туссаг барды. ¹⁷ Шейлеликде, халк йыгнанышанда Пилатус олар: «Сизиң үчин кими бошатмагымы ислейәрсиниз? Бараббасымы я-да Месих дийилйән Исаны?» дийди. ¹⁸ Чүнки ол Исаны гөрипчиликден табшырандыкларыны билйәрди.

¹⁹ Пилатус хөкүм күрсүсинде отырка, аялы оңа: «Ол догры Адам билен сениң ишиң болмасын, чүнки мен шу гүн дүйшүмде Ол зерарлы көп эзъетлер чекдим» дийип, хабар ёллапды. ²⁰ Баш руханылар, яшулулар Бараббасың бошадылмагыны ве Исаның өлдүрилмегини ислесинлер дийип, халкы ырдылар. ²¹ Хәким олар йүзленип: «Сиз бу икисинден хайсының бошадылмагыны ислейәрсиниз?» дийди. Олар хем: «Бараббасы» дийдилер. ²² Пилатус олар: «Онда, мен Месих дийилйән Исаны нәме эдейин?» дийди. Оларың хеммеси: «Ол хача чүйленсин!» дийдилер. ²³ Хәким: «Ол нәме яман иш этди?» дийди. Эмма олар: «Ол хача чүйленсин!» дийип, хас бетер гыгырышдылар.

²⁴ Пилатус геп пейда бермән, гайтам, галмагалың барха артындыгыны гөрүп, сув алды-да, мәрекәниң өңүнде элини ювуп: «Бу догры Адамың ганының дөкүлмегинде мен языксыз, галаныны өзүңиз билийәрсиниз» дийди. ²⁵ Хемме халайык хем жогап берип: «Онуң ганына биз, бизиң чагаларымыз жогапкәр!» дийдилер. ²⁶ Шонда Пилатус Бараббасы бошатды, Исаны болса гамчыладып, хача чүйлемәге берди.

Эсгерлериң Исаны масгаралайшы

²⁷ Онсоң хәкимиң эсгерлери Исаны хөкүмет көшгүне әкитдилер-де, бүтин гошун бөлүмини Онуң дашына үйшүрдилер. ²⁸ Эгин-эшигини чыкарып, эгнине гырмызы дон гейдирдилер. ²⁹ Тикенден тәч өрүп, башына гейдирдилер-де, саг элине бир гамыш бердилер. Өңүнде дыза чөкүп: «Салам, эй ехудылар патышасы» дийип, Оны масгараладылар. ³⁰ Онуң үстүне түйкүрдилер, гамшы алып, башына урдулар. ³¹ Оны масгараланларындан соң, гырмызы доны эгинден чыкардылар-да, Өз эгин-эшигини гейдирип, хача чүйлемәге алып гитдилер.

Иса хача чүйленйәр

³² Дашарык чыканларында, Симун атлы киренели бир адама саташдылар. Олар бу адамы Исаның хачыны гөтермәге межбур этдилер. ³³ Голгата, ягны «Келлечанак» диен ере геленлеринде, ³⁴ Оңа ичиржек болуп, өт гатылан шерап бердилер, йөне Иса даданындан соң, оны ичмек ислеми. ³⁵ Оны хача чүйләнлеринден соң, бижә атышып эгин-эшигини өзара пайлашдылар. ³⁶ Онсоң ол ерде отурып, Оңа гаравуллык этдилер. ³⁷ Дөпесинде болса: «БУ ЕХУДЫЛАРЫҢ ПАТЫШАСЫ ИСАДЫР» диен этмиш язгысыны гойдулар. ³⁸ Онуң билен биле ики гаракчы хача чүйленди. Оларың бири Исаның саг тарапында, бири-де чөп тарапындады. ³⁹ Гечип барялар башларыны яйкап, Иса сөгүп: ⁴⁰ «Ыбадатхананы йыкып-да, үч гүнде салжак

Сен Өзүни халас эт! Худайың Оглы болсаң, хачдан ашак ин!» дийишйәрдилер. ⁴¹Шунуң ялы, баш руханылар-да канунчылар ве яшулулар билен Оны масгаралап, шейле дийишйәрдилер: «⁴²Өзгелери халас этди, йөне Өзүни халас эдип билмейәр. Ол Ысрайылың Патышасы болса, гой, хәзир хачдан ашак инсин, биз-де Оңа иман эдели. ⁴³Худая сыгыңярды. Худай Оны халаян болса, гой, хәзир Оны халас этсин, чүнки Ол: „Мен Худайың Оглудырын“ диййәрди». ⁴⁴Онуң билен биле хача чүйленен гарақчылар-да Оңа эдил шонуң ялы сөгйәрдилер.

Исаның өлүми

⁴⁵Гүнортандан башлап, өйлән сагат үче ченли бүтин юрда гаранкы дүшди. ⁴⁶Өйлән сагат үчлерде Иса гаты сес билен гыгырып: «Эли, Эли, лама сабактани», ягны: «Худайым, Худайым, нәме үчин Мени терк этдин?» дийди. ⁴⁷Ол ерде дуранларың кәбири муны эшиденлеринде: «Бу Адам Ылясы чагыряр» дийишдилер. ⁴⁸Оларың бири деррев ылгап, бир губканы алды-да, оны сиркеден долдурып, ичиржек болуп Иса узатды. ⁴⁹Бейлекилер-де: «Дуруң, гөрелиң, Ыляс Оны халас этмәге гелйәрми?» дийишдилер. ⁵⁰Иса ене гаты сес билен гыгырып жан берди. ⁵¹Ине, ыбадатхананың тутусы ёкардан ашаклыгына йыртылып, икә бөлүнди, ер титрәп, дашлар ярылды. ⁵²Мазарлар ачылып, ука гиден энчеме мукаддеслеринң жеседи дирелди. ⁵³Олар мазарлардан чыкып, Исаның дирелмегинден соң, мукаддес шәхере барып, көплере гөрүндилер. ⁵⁴Йүзбашы ве онуң билен биле Иса гаравуллык эдип дуранлар болса ер титремегини, болан бейлеки затлары гөрөнлеринде: «Догрудан-да, бу Худайың Оглы экен» дийшип, гаты горкдулар. ⁵⁵Иса хызмат эдип, Желиледен Онуң ызына дүшүп гелен бир топар аяллар-да ол ердидилер ве узакдан седишип дурдулар. ⁵⁶Магдалалы Меръем, Якупдыр Юсубың әжеси Меръем ве Зебедей огулларының әжеси оларың арасындады.

Исаның жайланышы

⁵⁷Агшам боланда, Юсуп атлы ариматиялы бир бай адам гелди, онуң өзи-де Исаның шәгиртлеринденди. ⁵⁸Ол Пилатусың янына барып, Исаның жеседини диледи. Шонда Пилатус жеседиң оңа берилмегини буюрды. ⁵⁹Юсуп-да мейиди алып, Оны тәмиз кепене долап, ⁶⁰гаяның ичинде газан тәзе мазарында жайлады, мазарың агзына болса бир улы дашы тоғалады-да, гитди. ⁶¹Магдалалы Меръем билен бейлеки Меръем хем шол ерде мазарың гаршысында отырдылар. ⁶²Эртеси, ягны Тайярлык гүнүнден соңрақы гүн баш руханылар ве фарисейлер Пилатусың янына йыгнанышып, ⁶³шейле дийдилер: «Женап, ол алдавчының энтек дирикә: „Мен үч гүнден соң дирелерин“ диени бизиң ядымызда. ⁶⁴Шонуң үчин, мазарың үчүнжи гүне ченли сакланмагыны буюр, шәгиртлери гиже гелип, жеседи огурлап, халка болса: „Ол дирелди“ дийәймесинлер. Бу соңқы ялан өңкүден эрбет болар». ⁶⁵Пилатус олар: «Сизиң гаравулларыңыз бар, гидиң-де, мазары билшиниз ялы сакладың» дийди. ⁶⁶Олар хем барып, дашы мөхүрледи-лер-де, гаравул гоюп, мазары саклатдылар.

28–НЖИ БАП*Исаның дирелиши*

¹Сабат гүни геченден соң, хепдәниң илкинжи гүни даң билен магдалалы Меръем ве бейлеки Меръем мазары гөрмәге гитдилер. ²Ине, бирден ер гүйчли титреди, чүнки Реббиң бир перишдеси Гөкден инди ве гелип, дашы бир чете тоғалады-да, онуң үстүнде отурды. ³Онуң гөрнүши йылдырым кимин, эгинбашы гар ялы акды. ⁴Гаравуллар горкуларындан яңа сандырашып, өли кимин ере йыкылдылар. ⁵Перишде аяллара шейле дийди: «Горкман, чүнки мен сизиң хача чүйленен Исаны гөзлейәндигинизи билйәрин. ⁶Ол бу ерде дәл, айдышы ялы, дирелди. Гелиң, Реббиң ятан ерини гөрүң. ⁷Тиз гидип шәгиртлерине:

„Иса дирелипдир, ине, сизден өң Желилэ баряр. Оны ол ерде гөрерсиниз“ дийиң. Ине, мен сизе айтдым». ⁸ Аяллар горкы хем шатлык билен тиз мазарың янындан айрылып, хабары Исаның шәгиртлерине билдирмек үчин ылгашдылар. ⁹ Онуң шәгиртлерине хабар бержек болуп баряркалар, Иса оларга саташып: «Салам!» дийди. Олар хем якына гелип, Онуң аягына япышдылар, Оңа сежде этдилер. ¹⁰ Онсоң Иса оларга: «Горкман, барың, доганларыма айдың, Желилэ гитсинлер. Мени шол ерде гөрерлер» дийди.

Гаравулларың гетирен хабары

¹¹ Олар баряркалар, гаравулларың бирнәчеси шәхере барып, болан әхли затлары баш руханылара хабар бердилер. ¹² Олар-да яшулулар билен йыгнанышып маслахат гечиренлеринден соң, эсгерлере көп пул берип, ¹³ шейле дийдилер: «Халка: „Шәгиртлери гижә гелип, биз ятыркак, Онуң жеседини огурлапдырлар“ дийиң. ¹⁴ Бу сөз хәкиминң гулагына барып етсе, биз оны ынандырып, сизи үнжүден дындарарыс». ¹⁵ Гаравуллар пулы алып, өзлерине буйрулышы ялы этдилер. Бу гүррүң ехудыларың арасында шу гүне ченли довам эдип гелйәр.

Иң соңкы табшырык

¹⁶ Шунлук билен, он бир шәгирт Желилэ — Исаның айдан дагына гитди. ¹⁷ Исаны гөрүп, Оңа сежде этдилер, йөне оларың кәбири шүбхеленди. ¹⁸ Иса хем янларына гелип, оларга шейле дийди: «Әхли ыгтыяр ерде-Гөкде Маңа берилди. ¹⁹ Шонун үчин, гидиң-де, бүгин миллетлери шәгирт эдиң, олары Ата, Огул ве Мукаддес Рухуң ады билен чокундырың. ²⁰ Сизе табшыран әхли затларымы бержай этмеги оларга өвредиң. Мен дүнийәниң соңуна ченли сизиң билен боларың. Омың».